

**Примітки до фінансової
звітності Державного
підприємства
“Морський торговельний
порт “Южний”
За 9 місяців 2021 року**

Україна

ЗМІСТ

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	4
ДП «МТП «ЮЖНИЙ»	4
1. Основи підготовки, затвердження і подання фінансової звітності.....	4
1.1 Концептуальна основа фінансової звітності.....	4
1.2 Ідентифікація фінансової звітності.....	4
1.3 Рішення про оприлюднення фінансової звітності	4
1.4 Загальна характеристика ДП «МТП «Южний»	4
1.5 Операційне середовище та економічні умови функціонування ДП «МТП «Южний».....	6
2. Суттєві положення Облікової політики ДП «МТП «Южний».....	7
3. Істотні облікові судження, оцінки, припущення та невизначеності	28
3.1 Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ	28
3.2 Судження щодо визнання елементів фінансової звітності	28
3.3 Відстрочені податки та поточні податкові активи та зобов'язання.....	28
3.4 Строки корисного використання основних засобів	29
3.5 Визнання виручки.....	29
3.6 Умовні активи і зобов'язання	29
3.7 Знецінення торгової дебіторської заборгованості	29
3.8 Визнання та оцінка запасів	29
3.9 Оренда та її терміни	30
3.10 Фінансові інструменти	30
3.11 Валютні курси	30
3.12 Зменшення корисності активів.....	30
3.13 Судження щодо забезпечень	30
3.14 Ідентифікація звітних сегментів	31
3.15 Застосування справедливої вартості.....	31
3.16 Операції з пов'язаними сторонами	31
3.17 Судові спори	31
3.18 Суттєвість.....	31
4. Нові стандарти	32
5. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у звітності.....	35
5.1 Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рядок 2000).....	35
5.2 Собівартість реалізації (рядок 2050)	36
5.3 Інші операційні доходи (рядок 2120)	36
5.4 Адміністративні витрати (рядок 2130)	37
5.5 Витрати на збут (рядок 2150).....	37
5.6 Інші операційні витрати (рядок 2180).....	37
5.7 Фінансові доходи і витрати (рядки 2220, 2250)	38
5.8 Інші доходи і витрати (рядки 2240, 2270).....	38
5.9 Витрати з податку на прибуток (рядок 2300)	39
5.10 Відстрочені податкові активи та зобов'язання (рядок 1500)	39
5.11 Нематеріальні активи (рядок 1000)	39
5.12 Незавершені капітальні інвестиції (рядок 1005).....	40
5.13 Основні засоби (рядок 1010)	40
5.14 Запаси (рядок 1100)	42
5.15 Торгова та інша дебіторська заборгованість (рядки 1125-1155)	42
5.16 Гроші та їх еквіваленти (рядок 1165)	43
5.17 Інші оборотні активи (рядок 1190).....	43
5.18 Власний капітал (рядки 1400-1435)	43

5.19 Довгострокові забезпечення (рядок 1521).....	43
5.20 Торгова та інша кредиторська заборгованість (рядки 1610-1690)	44
5.21 Негрошові операції.....	44
6. Розкриття іншої інформації.....	45
6.1 Цілі, політика та процеси управління капіталом.....	45
6.2 Розкриття операцій з пов'язаними сторонами	45
6.3 Персонал та оплата праці	46
6.4 Умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання	46
6.5 Ризики	46
6.6 Події після дати балансу	48

Примітки до Фінансової звітності
ДП «МТП «ЮЖНИЙ»
за період, що закінчився 30 вересня 2021 року

1. Основи підготовки, затвердження і подання фінансової звітності

1.1 Концептуальна основа фінансової звітності

Фінансова звітність Державного підприємства «Морський торговельний порт «Южний» (далі - ДП «МТП «Южний» або Підприємство) за 9 місяців 2021 року підготовлена відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»).

Концептуальною основою фінансової звітності ДП «МТП «Южний» за період, що закінчився 30 вересня 2021 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), всі інтерпретації Комітету з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності (IFRIC) в редакції, затвердженій Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (Рада з МСФЗ), що діють та/або дозволені до дострокового застосування станом на 30.09.2021 року, і фінансова звітність відповідає ним.

Дана фінансова звітність була підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якщо б ДП «МТП «Южний» не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності у відповідності з принципом безперервності діяльності.

Період, що охоплений даною фінансовою звітністю складає звітний за 9 місяців 2021 року, без порівняльної інформації.

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті – українська гривня. Фінансова звітність складена у тисячах гривень, крім випадків, де вказано інше.

Базовою оцінкою при формуванні фінансової звітності є історична собівартість, крім випадків, де вказано інше.

1.2 Ідентифікація фінансової звітності

Фінансова звітність ДП «МТП «Южний» за 9 місяців 2021 року за МСФЗ є фінансовою звітністю загального призначення. Метою фінансової звітності ДП «МТП «Южний» є підготовка повного обсягу інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки для фінансової звітності за МСФЗ за 9 місяців 2021 року.

1.3 Рішення про оприлюднення фінансової звітності

Фінансова звітність ДП «МТП «Южний» за 9 місяців 2021 року за МСФЗ підлягає оприлюдненню і є доступною для широкого кола користувачів.

1.4 Загальна характеристика ДП «МТП «Южний»

Державне підприємство «Морський торговельний порт «Южний» (далі ДП «МТП «Южний») розташоване на північно-західному узбережжі Чорного моря, у акваторії незамерзаючого Малого Аджаликського лиману, в 30 км на північний схід від порту Одеса. Навігація порту – цілорічна, є найглибшим портом України. Глибини підхідного каналу та біля причалів (до 19 метрів) дозволяють приймати великовантажний флот з повним завантаженням вантажопідйомністю до 200 тис. т. ДП «МТП «Южний» спеціалізується на перевантаженні та зберіганні навалювальних вантажів. Обробка вантажів здійснюється на діючому перевантажувальному комплексі, який працює цілодобово.

ДП «МТП «Южний» - державне стивідорне підприємство № 1 в Україні за обсягами перевантаження вантажів. Щорічно на Підприємстві обробляється близько 15 млн тон навалювальних і генеральних вантажів (залізнична сировина, коксівне та енергетичне вугілля, металопродукція, зернобобові вантажі та продукти їх перероблення).

Підприємство знаходиться у власності держави Україна. Уряд України, в особі Міністерства інфраструктури України, здійснює державний контроль над компанією шляхом призначення директора Підприємства. Держава є одноосібним власником Підприємства. Кабінет Міністрів України

контролює операції Підприємства опосередковано через Міністерство інфраструктури України, а також шляхом нормативного регулювання діяльності Підприємства.

Мета створення ДП «МТП «Южний» є одержання прибутку від здійснення господарської діяльності. Чіткою ціллю діяльності є провадження ринкової діяльності. Для досягнення цілі та мети діяльності Підприємство організовує і здійснює перевалку вантажів з одного виду транспорту на інший, надає послуги та виконує роботи з обслуговування суден, пасажирів і вантажів, перевезення вантажів і пасажирів на судах, що належать Підприємству, для отримання прибутку (редакція Статуту, затверджена Міністерством інфраструктури України 15.12.2018 р. № 448).

Ідентифікаційний код юридичної особи – 04704790.

Місце знаходження: 65481, Одеська область, м. Южне, вул. Берегова, 13.

Види діяльності:

допоміжне обслуговування водного транспорту (основний);

будування суден і плавучих конструкцій;

ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення;

ремонт і технічне обслуговування суден і човнів;

оброблення та видалення безпечних відходів;

оброблення та видалення небезпечних відходів;

оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом та подібними продуктами;

вантажний залізничний транспорт;

пасажирський морський транспорт;

вантажний морський транспорт;

транспортне оброблення вантажів;

діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення;

надання інформаційних послуг;

надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

складське господарство;

діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах;

рекламна діяльність;

надання в оренду автомобілів і легкових транспортних засобів;

надання в оренду вантажних автомобілів;

надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютери;

надання в оренду водних транспортних засобів;

надання в оренду інших машин, устаткування та товарів;

організування конгресів і торговельних виставок;

охорона здоров'я та надання соціальної допомоги;

технічні випробовування та дослідження;

інші види освіти;

функціонування бібліотек і архівів;

організування інших видів відпочинку;

виробництво підйимального та вантажно-розвантажувального устаткування;

інші види діяльності, які не заборонені законодавством України.

ДП «МТП «Южний» - транспортний вузол з високопродуктивним технологічним обладнанням для здійснення перевантажувальних робіт, який має усі необхідні служби для обслуговування суден транспортного флоту.

Перевантаження вантажів здійснюється на перевантажувальному комплексі: навантажувально – розвантажувальний район, який має все необхідне обладнання, техніку та інфраструктуру для перевантаження навалювальних та генеральних вантажів. Основна номенклатура вантажів, які обробляються на теперішній час: вугілля, окатиші, залізорудний концентрат.

Структура ДП «МТП «Южний» включає: Вантажно-розвантажувальний район, Портовий флот, кранову механізацію навантажувально-розвантажувального району (внутрішньопортова механізація), та допоміжні підрозділи, що складаються з автобази, ремонтно-будівельного управління з власною базою (дільниця залізобетонних виробів, деревообробний цех), електрогосподарства, господарства зв'язку, тепловодогосподарства, комбінату громадського харчування і торгівлі, комунального господарства, механізації вагоноперекидача, бази матеріально-технічного забезпечення, а також адміністративних підрозділів.

Статутний капітал Підприємства становить 415 600 000,00 грн.

Основна мета діяльності ДП «МТП «Южний» – забезпечення функціонування та розвитку морського порту шляхом ефективного використання державного майна, реконструкції та будівництва об'єктів портової інфраструктури, забезпечення безпеки мореплавства в акваторії.

1.5 Операційне середовище та економічні умови функціонування ДП «МТП «Южний»

Підприємство здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Анексія Криму та активізація воєнних дій на сході України негативно відобразилась на економічних та соціальних показниках розвитку всієї країни. Проте найбільш відчутний економічний спад відбувався на територіях, що безпосередньо залучені або межують із зоною військового конфлікту. Різне зниження обсягів промислового виробництва, пов'язане із закриттям, переміщенням або призупиненням діяльності підприємств, інфраструктурні втрати, зменшення кількості робочих місць, значне падіння доходів населення та інтенсифікація вимушеної міграції – основні фактори, що спричинили економічну кризу у східному регіоні.

У 2019 році економіка України почала демонструвати ознаки стабілізації після тривалого періоду політичної та економічної напруженості. Українська економіка продовжувала відновлюватись від економічної та політичної кризи попередніх років і продемонструвала стійке зростання ВВП.

Також Україна продовжувала обмежувати свої політичні та економічні зв'язки з Росією через анексію Криму, а також заморожений збройний конфлікт на сході України. В таких умовах українська економіка продемонструвала подальшу переорієнтацію на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, у такий спосіб ефективно реагуючи на взаємні торгові обмеження, запроваджені між Україною і Росією.

В сучасних умовах господарювання одним із важливих чинників розвитку ринкової економіки є ефективна банківська система, основу якої складають комерційні банки.

Політико-економічна криза, що розпочалася наприкінці 2013 року, погіршила фінансовий стан вітчизняних банків. Низький рівень ресурсної бази та перевага коротких пасивів робить банківський сектор надто вразливим до ризику втрати ліквідності, підвищення кредитного та ринкового ризиків. Негативний вплив на банківську діяльність мають низькі доходи населення, а незадовільний фінансовий стан позичальників вимагає створення значних резервів, що в умовах відсутності відносно стабільних джерел надходження ресурсів ускладнює формування ресурсної бази комерційних банків, в зв'язку з чим українські підприємства відчувають брак фінансування.

Подальше економічне зростання залежатиме від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та співробітництві з Міжнародним валютним фондом.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільної діяльності ДП «МТП «Южний», необхідні за поточних обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан ДП «МТП «Южний», характер та наслідки якого на даний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Підприємства. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

Цю фінансову звітність підготовлено на основі припущення щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, що передбачає реалізацію активів та задоволення зобов'язання під час звичайної господарської діяльності.

На початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, що вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки, ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох підприємств у різних секторах економіки. Окрім того, підприємство може зіштовхнутися з більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку. Зокрема, є всі підстави очікувати на скорочення обсягів виробництва товарів, послуг та скорочення обсягів виробництва.

Суттєвих змін щодо загальної стратегії ДП «МТП «Южний» не відбулося. В подальшому, найбільший вплив на підприємство може мати невизначеність, результат якої залежить від майбутніх подій, пов'язаних з загостренням ситуації щодо поширення COVID-19 та її впливу на соціально-економічне становище в країні.

2. Суттєві положення Облікової політики ДП «МТП «Южний»

2.1 Загальні положення

Підприємство веде бухгалтерський облік і складає фінансову звітність у грошовій одиниці України (українській гривні), що є функціональною валютою Підприємства.

Встановлюється наступна тривалість операційного циклу Підприємства: 12 (дванадцять) календарних місяців.

Звітними фінансовими періодами Підприємства вважаються наступні календарні періоди: 1-й квартал, 1-ше півріччя, 9 місяців та рік.

Підприємство виділяє необоротні та оборотні активи. До оборотних активів Підприємство відносить активи, які, як очікується, будуть споживатися Підприємством протягом операційного циклу. Усі інші активи класифікуються Підприємством як необоротні.

Підприємство виділяє довгострокові та короткострокові зобов'язання. До короткострокових зобов'язань Підприємства відносяться зобов'язання, які, як очікуються, будуть погашені протягом операційного циклу.

Датою переходу Підприємства на МСФЗ вважається 1 січня 2018 року, першою фінансовою звітністю згідно МСФЗ є звітність, що закінчується 31.12.2019 р.

Повний пакет фінансової звітності Підприємства за 9 місяців 2021 року за МСФЗ включає наступні компоненти:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) на кінець звітного періоду;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за звітний період;
- Звіт про рух грошових коштів за звітний період;
- Звіт про власний капітал за звітний період;
- Примітки, включаючи істотні елементи Облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.
- Баланс (Звіт про фінансовий стан) на початок порівняльного періоду при:
 - першому застосуванні МСФЗ;
 - ретроспективному застосуванні нової облікової політики;
 - ретроспективному виправленні помилки;
 - рекласифікації статей звітності, якщо ретроспективні коригування та рекласифікації мають суттєвий вплив на баланс на початок порівняльного періоду.

Підприємство обрало прямий метод для подання руху грошових коштів від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів.

Датою затвердження фінансової звітності Підприємством є дата підписання фінансової звітності керівником Підприємства.

2.2 Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку основних засобів Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 16 «Основні засоби».

ДП «МТП «Южний» скористалося добровільним звільненням, регламентованим п.Г5 МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» і оцінило об'єкти основних засобів на дату переходу на МСФЗ за їх справедливою вартістю та використало цю справедливу вартість як доцільну собівартість на цю дату для подальшого обліку за МСФЗ. Оцінку справедливої вартості основних засобів здійснено із залученням професійних оцінювачів.

Основні засоби - це матеріальні активи, які Підприємство утримує з метою їх використання в процесі виробництва або постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисної експлуатації яких становить більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує рік).

Амортизація - це систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації.

Собівартість - це сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання або створення або (якщо прийнято) сума, яку розподіляють на цей актив при первісному визнанні згідно з конкретними вимогами інших МСФЗ.

Строк корисної експлуатації - це період, протягом якого очікується, що актив буде придатний для використання Підприємством.

Ліквідаційна вартість активу - це попередньо оцінена сума, що її Підприємство отримало би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, очікуваному по закінченні строку його корисної експлуатації.

Майбутні економічні вигоди - це потенційна можливість активу прямо чи опосередковано генерувати грошові потоки внаслідок його використання у будь-якому вигляді (використання у процесі виробництва, продажу, надання в оренду, використання для погашення зобов'язання тощо).

Капітальний ремонт - це подальші витрати на ремонт об'єкта основних засобів через регулярні проміжки часу у відповідності до нормативних та / або розпорядчих документів шляхом часткового або повного розбирання такого об'єкта основних засобів та заміни або відновлення всіх суттєвих частин (зношених деталей, вузлів, інших елементів конструкцій тощо), які при задовільненні критеріїв визнання та з урахуванням суттєвості, амортизуються окремо з подальшими діями щодо перевірки, регулювання та випробування замінені та відновлені суттєвих частин об'єкту основних засобів (на холостому ході та/або з навантаженнями тощо).

Модернізація - це подальші витрати на удосконалення, поліпшення, оновлення об'єктів основних засобів (крім будівель і споруд), приведення їх у відповідність до нових вимог і норм, технічних умов. Модернізація призводить до збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкту (групи об'єктів).

Реконструкція - це подальші витрати на перебудову існуючих об'єктів основних засобів в цілях зміни техніко-економічних показників об'єкту і підвищення ефективності його використання, що передбачають: реорганізацію об'єкта, зміну геометричних розмірів і технічних показників, прибудови, надбудови, розбирання та посилення тримальних конструкцій, інженерних систем і комунікацій тощо. Реконструкція планується і проводиться з метою збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкту (групи об'єктів).

Поточні ремонти - це подальші витрати на роботи, які проводяться в процесі експлуатації об'єкта основних засобів на місці його встановлення і передбачають часткове розбирання, регулювання, заміну і відновлення працездатності окремих його частин.

Основні засоби, які одержані безоплатно (шляхом дарування), на дату визнання первісно оцінюються за справедливою вартістю отриманого активу, визначеною відповідно до вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

Визнання основних засобів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від державних та комунальних підприємств за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном або органу місцевого самоврядування, відображається за дебетом рахунку обліку основних засобів та кредитом субрахунку додаткового капіталу «Безоплатно одержані необоротні активи».

Визнання основних засобів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від інших суб'єктів господарювання, ніж ті, які зазначені у попередньому абзаці, відображається за дебетом рахунку

обліку основних засобів та кредитом рахунку «Доходи майбутніх періодів» з поділом на довгострокову і поточну складові. Поточна складова доходів майбутніх періодів дорівнює річній сумі амортизації безоплатного отриманих основних засобів.

До подальшої оцінки та амортизації безоплатно отриманих основних засобів незалежно від дарувальника застосовуються всі положення облікової політики, як і для основних засобів, отриманих іншим шляхом.

Додатковий капітал та/або дохід майбутніх періодів, які визнані за результатами безоплатного одержання основних засобів, зменшується на суму визнаного доходу протягом строку корисного використання безоплатно одержаних об'єктів необоротних активів на регулярній (щомісячній) основі у сумі, що дорівнює витратам на амортизацію таких безоплатно отриманих основних засобів, та визнається у звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) як інший дохід.

При визнанні основних засобів, отриманих як внесок до статутного капіталу за наявності документально підтвердженого відповідного рішення органу управління, визнається збільшення статутного капіталу, який по мірі амортизації таких основних засобів не рекласифікуються до інших доходів. До подальшої оцінки та амортизації основних засобів, отриманих як внесок до статутного капіталу, застосовуються всі положення облікової політики, як і для основних засобів, отриманих іншим шляхом.

Активи, строк використання яких перевищує один рік та вартість яких є нижчою за критерій віднесення активу до основних засобів згідно з **Податковим Кодексом України**, первісно визнаються запасами, споживаються у виробничому процесі або при наданні послуг (виконанні робіт) та визнаються витратами звітного періоду з моменту їх споживання (з подальшим обліком таких активів на позабалансових рахунках).

Компонентний облік.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), і цей строк є суттєвим, то кожна з цих частин може визнаватися в обліку як окремий об'єкт основних засобів, так як і **компонент** об'єкту основного засобу. **Суттєвість для виділення компонентів основних засобів визначається, якщо:** вартість цього об'єкта є суттєвою до первісної вартості цього основного засобу та строк корисного використання більше 1 року. Що стосується кваліфікаційного, докового ремонту та модернізації плавзасобів Підприємства, то цю капіталізацію визнавати як окремий компонент до основного засобу. Кожний компонент об'єкту основного засобу, собівартість якого є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта, слід амортизувати окремо.

Склад компонентів основних засобів та індивідуальні строки корисної експлуатації за кожним компонентом визначаються комісією Підприємства (яка призначена наказом по підприємству), в момент визнання (введення в експлуатацію, модернізації, реконструкції, капітального ремонту) об'єкта основного засобу для здійснення своєчасного контролю за станом основного засобу. Вартість компонентів основних засобів в момент придбання основних засобів визначається інженерно-технічним персоналом Підприємства.

Усі компоненти основного засобу відображаються у складі тієї групи основних засобів, в якій відображається і відповідний основний об'єкт основних засобів.

Бухгалтерський облік частин (компонентів) об'єктів основних засобів як окремих одиниць обліку здійснюється за інвентарним номером другого порядку для такого об'єкту основних засобів.

Основні засоби, які відповідають критеріям визнання активу, обліковуються за собівартістю, яка до моменту коли він стає придатним до використання формується та накопичується на рахунках незавершених капітальних інвестицій.

Після визнання активом, Підприємство обліковує об'єкт основних засобів за його первісною вартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Нарахування амортизації основних засобів здійснюється з застосуванням **прямолінійного методу**. Амортизацію активу починають, коли він стає придатним, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан у якому він придатний до експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.

Нарахування бухгалтерської амортизації не припиняється у випадках коли актив не використовується або вибуває з активного використання, до моменту поки актив не буде амортизований повністю.

Амортизація основних засобів проводиться до досягнення балансової вартості об'єкта його ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість та строки корисної експлуатації для активів визначається призначеною Комісією Підприємства з відповідним оформленням наказу.

Строк корисної експлуатації активу переглядається принаймні на кінець кожного фінансового року під час річної інвентаризації комісією Підприємства.

Підприємство визначає подальші витрати щодо основних засобів як збільшення балансової вартості відповідного об'єкта основних засобів (капіталізацію), за умови, якщо вони:

1) призводять до підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (строку корисної експлуатації та/або виробничої потужності об'єкта, тощо), що приведе до збільшення майбутніх економічних вигід або;

2) перевищують межу суттєвості, яка застосовується для визначення окремих суттєвих частин при понесенні витрат на капітальний ремонт та визначається відповідною комісією Підприємства з оформленням наказів.

Отже, до витрат, які відповідають умовам капіталізації Підприємство відносить модернізацію, реконструкцію та капітальний ремонт, за результатом якого підлягають капіталізації лише окремі суттєві частини, які при задовільненні критеріїв визнання та з урахування суттєвості, амортизуються окремо. Решта витрат за такими капітальними ремонтами визнається витратами поточного періоду.

Витратами поточного періоду щодо основних засобів також визнаються витрати на щоденне обслуговування об'єкта, поточні ремонти, необхідні для підтримання об'єктів основних засобів у придатному для використання стані (для підтримання генерування грошових потоків від основних засобів).

У випадку заміни окремої суттєвої частини (деталі, механізми тощо) об'єктів основних засобів в рамках капітального ремонту та/або її часткової ліквідації Підприємство припиняє визнання балансової вартості такої суттєвої частини незалежно від того чи амортизувалася заміненна частина окремо. У випадку заміни окремої суттєвої частини об'єкта основних засобів, якщо Підприємство не може визначити балансову вартість заміненої частини, тоді Підприємство може використати витрати на заміну як свідчення того, якою була собівартість заміненої частини під час її придбання або будівництва.

Вибуття об'єкта основних засобів може відбуватися багатьма різними шляхами (наприклад, передачі державним та комунальним підприємствам за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, та/або продажу іншим суб'єктам господарської діяльності, укладання угоди про фінансову оренду, дарування іншим суб'єктам та ліквідації).

При припиненні визнання (вибутті) основних засобів шляхом передачі державним та комунальним підприємствам за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, зокрема:

основних засобів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від державних та комунальних підприємств за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості основного засобу, а його балансова вартість списується з одночасним припиненням визнання додаткового капіталу (безоплатно одержані необоротні активи, фонд розвитку виробництва), а у випадку його недостатності – за рахунок нерозподіленого прибутку;

основних засобів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від інших суб'єктів господарювання, ніж ті, які зазначені у попередньому абзаці, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості основного засобу, а його балансова вартість списується з одночасним її визнанням у складі витрат поточного періоду. Визнаний за такими основними засобами дохід майбутніх періодів, який на дату припинення визнання залишився у складі довгострокових та/або поточних зобов'язань, рекласифікується до складу інших доходів у звіті про фінансові результати;

основних засобів, придбаних (створених) за рахунок власних коштів Підприємства, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості основного засобу, а його балансова вартість списується з одночасним припиненням визнання додаткового капіталу (фонд розвитку виробництва), а в випадку його недостатності – за рахунок нерозподіленого прибутку.

При припиненні визнання основних засобів, коли вже не очікується майбутніх економічних вигід від його використання, шляхом списання результат від такого припинення визнання визначається як різниця між чистим доходом від вибуття активу та його балансовою вартістю на дату

припинення визнання, та визнається у складі інших витрат у звіті про фінансові результати.

Незавершене будівництво включає витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів, з урахуванням відповідно розподілених прямих змінних накладних витрат, понесених під час будівництва. Незавершене будівництво не амортизується. Знос незавершеного будівництва, аналогічно іншим основним засобам, починається з моменту готовності цих активів до експлуатації, тобто коли вони перебувають у тому місці і стані, які необхідні, щоб їх можна було використовувати за призначенням, визначеним керівництвом.

Заміна шин та акумуляторів транспортних засобів у зв'язку з незначною вартістю до основного засобу не є компонентом основного засобу та списуються на витрати в момент фактичного їх зносу та списання.

У фінансовій звітності Підприємство обліковує аванси з придбання, будівництва, модернізації та реконструкції основних засобів у складі необоротних активів.

2.3 Нематеріальні активи

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку нематеріальних активів Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Програмне забезпечення, яке є невіддільним і необхідним для забезпечення роботи основних засобів, враховувати у складі відповідних основних засобів.

При придбанні програмного забезпечення разом із обладнанням, на якому воно встановлено, без виділення вартості програмного продукту або окреме придбання програмного забезпечення, яке використовується виключно з обладнанням, включається до вартості обладнання і відображається у звіті про фінансовий стан у складі основних засобів.

Актив з права постійного користування має невизначений строк корисного використання, отже, не амортизується, але регулярно тестується на зменшення корисності.

Нематеріальні активи, які одержані безоплатно (шляхом дарування), на дату визнання первісно оцінюються за балансовою вартістю отриманого активу. Нематеріальні активи, які одержані безоплатно (шляхом дарування), на дату визнання первісно оцінюються за балансовою вартістю отриманого активу. Безоплатно отримані об'єкти нематеріальних активів обліковувати за справедливою вартістю, яку визначати експертним шляхом або за номінальною вартістю, встановленою на основі акту приймання-передачі.

Визнання нематеріальних активів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від державних та комунальних підприємств за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, відображається за дебетом рахунку обліку нематеріальних активів та кредитом субрахунку додаткового капіталу «Безоплатно одержані необоротні активи».

Визнання нематеріальних активів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від інших суб'єктів господарювання, ніж ті, які зазначені у попередньому абзаці, відображається за дебетом рахунку обліку нематеріальні активи та кредитом рахунку «Доходи майбутніх періодів» з поділом на довгострокову і поточну складові. Поточна складова доходів майбутніх періодів дорівнює річній сумі амортизації безоплатного отриманих нематеріальних активів.

До подальшої оцінки та амортизації безоплатно отриманих нематеріальних активів незалежно від дарувальника застосовуються всі положення облікової політики, як і для нематеріальних активів, отриманих іншим шляхом.

Додатковий капітал та/або дохід майбутніх періодів, які визнані за результатами безоплатного одержання нематеріальних активів, зменшується на суму визнаного доходу протягом строку корисного використання безоплатно одержаних об'єктів необоротних активів на регулярній (щомісячній) основі у сумі, що дорівнює витратам на амортизацію таких безоплатно отриманих нематеріальних активів, та визнається у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) як інший дохід.

При визнанні нематеріальних активів, отриманих як внесок до статутного капіталу за наявності документально підтвердженого відповідного рішення органу управління, визнається збільшення статутного капіталу, який по мірі амортизації таких нематеріальних активів не рекласифікуються до інших доходів. До подальшої оцінки та амортизації нематеріальних активів, отриманих як внесок до статутного капіталу, застосовуються всі глави Облікової політики, як і для нематеріальних активів, отриманих іншим шляхом.

Підприємство не проводить переоцінку (дооцінку та уцінку) балансової вартості нематеріальних активів до їх справедливої вартості. Після первісного визнання (в т. ч. на дату переходу для застосування МСФЗ) нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Амортизація нематеріальних активів, за якими визначений строк корисної експлуатації, нараховується за прямолінійним методом, при цьому сума такого нарахування визнається витратами звітного періоду відповідно до напряму використання такого нематеріального активу. Строк корисної експлуатації нематеріального активу визначається принаймні на кінець кожного фінансового року під час річної інвентаризації комісією Підприємства.

Ліквідаційна вартість нематеріального активу з визначеним строком корисної експлуатації прирівнюється до нуля, крім випадків, коли:

1) існує безвідмовне зобов'язання іншої сторони щодо придбання цього об'єкта наприкінці строку його корисної експлуатації;

2) існує активний ринок для активу і ліквідаційна вартість може бути визначена шляхом посилання на цей ринок при умові, що швидше за все, такий ринок буде існувати в кінці строку корисної експлуатації активу.

Визначення ліквідаційної вартості нематеріального активу проводиться відповідною Комісією Підприємства.

Строк корисної експлуатації для конкретного об'єкту нематеріальних активів визначається відповідною Комісією Підприємства.

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання не підлягають амортизації.

Підприємство проводить тестування нематеріального активу із невизначеним періодом корисної експлуатації на зменшення корисності на річну дату балансу. Якщо приймається рішення щодо можливості визначення строку корисної експлуатації, то такий перехід від невизначеного до визначеного строку враховується як зміна облікових оцінок.

Нематеріальні активи, щодо яких прийняті рішення про продаж іншим суб'єктам господарювання та існує висока ймовірність здійснення таких дій протягом найближчих 12 місяців, визнаються як непоточні активи утримані для продажу відповідно до МСФЗ 5 з дати прийняття такого рішення.

При припиненні визнання (вибутті) нематеріальних активів шляхом передачі державним та комунальним підприємствам за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, зокрема:

нематеріальних активів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від державних та комунальних підприємств за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості нематеріального активу, а його балансова вартість списується з одночасним припиненням визнання додаткового капіталу (безоплатно одержані необоротні активи, фонд розвитку виробництва), а в випадку його недостатності – за рахунок нерозподіленого прибутку;

нематеріальних активів, безоплатно одержаних (шляхом дарування) від інших суб'єктів господарювання, ніж ті, які зазначені у попередньому абзаці, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості нематеріального активу, а його балансова вартість списується з одночасним її визнанням у складі витрат поточного періоду. Визнаний за такими основними засобами дохід майбутніх періодів, який на дату припинення визнання залишився у складі довгострокових та/або поточних зобов'язань, рекласифікується до складу інших доходів у звіті про фінансові результати;

нематеріальних активів, придбаних (створених) за рахунок власних коштів Підприємства, накопичена сума амортизації списується одночасно зі зменшенням первісної вартості нематеріального активу, а його балансова вартість списується з одночасним припиненням визнання додаткового капіталу (фонд розвитку виробництва), а в випадку його недостатності – за рахунок нерозподіленого прибутку.

При припиненні визнання нематеріальних активів, коли вже не очікується майбутніх економічних вигід від його використання, шляхом списання результат від такого припинення визнання визначається як різниця між чистим доходом від вибуття активу та його балансовою вартістю на дату припинення визнання, та визнається у складі інших витрат у звіті про фінансові результати.

У фінансовій звітності Підприємство обліковує аванси з придбання, створення та модернізації нематеріальних активів у складі необоротних активів.

2.4 Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку Підприємство керується нормативними вимогами МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність».

2.5 Інвестиційна нерухомість

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку інвестиційної нерухомості Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість».

Після первинного визнання Підприємство оцінює інвестиційну нерухомість за моделлю собівартості відповідно до вимог МСБО 16 аналогічно до основних засобів.

Підприємство визначає подальші витрати щодо інвестиційної нерухомості як збільшення балансової вартості відповідного об'єкта інвестиційної нерухомості (капіталізацію), за умови якщо вони:

1) призводять до підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (строку корисної експлуатації та/або виробничої потужності об'єкта, тощо), що приведе до збільшення майбутніх економічних вигід або;

2) перевищують межу суттєвості яка застосовується для визначення окремих суттєвих частин при понесенні витрат на капітальний ремонт.

Витратами поточного періоду щодо інвестиційної нерухомості визнаються витрати на щоденне обслуговування об'єкта, поточні ремонти, необхідні для підтримання об'єктів інвестиційної нерухомості у придатному для використання стані (для підтримання генерування грошових потоків від основних засобів).

У випадку заміни окремої суттєвої частини (деталі, механізму тощо) об'єктів інвестиційної нерухомості в рамках капітального ремонту та/або її часткової ліквідації, Підприємство припиняє визнання балансової вартості такої частини незалежно від того, чи амортизувалася замінена частина окремо. У випадку заміни окремої суттєвої частини об'єкта інвестиційної нерухомості, якщо Підприємство не може визначити балансову вартість заміненої частини, тоді Підприємство може використати витрати на заміну як свідчення того, якою була собівартість заміненої частини під час її придбання або будівництва.

Підприємство нараховує амортизацію на об'єкти інвестиційної нерухомості із використанням прямолінійного методу.

Прибутки або збитки, що виникають через вибуття інвестиційної нерухомості, визначаються як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу і визнавати їх в прибутку або збитках у періоді вибуття чи ліквідації.

Припинення визнання (вибуття) інвестиційної нерухомості шляхом передачі державним та комунальним підприємствам за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, здійснюється за правилами встановленими для основних засобів.

У фінансовій звітності Підприємство обліковує аванси з придбання, будівництва, модернізації та реконструкції інвестиційної нерухомості у складі необоротних активів.

2.6 Капіталізація фінансових витрат на позики

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку витрат на позики Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 23 «Витрати на позики». Витрати за позиками, які безпосередньо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів, тобто активів, для підготовки яких до їхнього використання за призначенням або продажу потрібен істотний період часу, додаються до первісної вартості цих активів до того часу, поки активи не будуть, в основному, готові до їхнього використання за призначенням або продажу. Інвестиційні доходи, отримані від тимчасових інвестицій для спеціальних позик, витрати на які будуть включені до складу кваліфікованих активів, вираховуються із суми витрат за кредитами, які підлягають капіталізації. Усі інші витрати за позиками визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

2.7 Зменшення корисності та знецінення необоротних нефінансових активів

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку зменшення корисності та знецінення необоротних нефінансових активів Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Підприємство також керується вимогами МСБО 36 при визначенні та оцінці знецінення за авансами виданими. У випадку настання події збитку за авансами виданими (фінансові складнощі контрагента тощо), Підприємство визнає збиток від зменшення корисності таких авансів як перевищення балансової вартості авансу над сумою його очікуваного відшкодування (очікувана поставка товару, надання послуг тощо).

Збиток від зменшення корисності за виданими авансами визнається, коли існують свідчення про те, що це вже не аванс, тобто даний актив не буде погашатися поставкою товарів, робіт (послуг), а Підприємство розпочало процес стягнення сум щодо такої дебіторської заборгованості. Підприємство визнає збиток від зменшення корисності такої дебіторської заборгованості, що набуває статусу фінансового активу, в розмірі сум очікуваних кредитних збитків.

2.8 Орендні операції

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку оренди Підприємство керується нормативними вимогами МСФЗ 16 «Оренда».

На початку строку оренди Підприємство як орендар визнає актив з права використання та орендне зобов'язання.

Винятки із загального підходу обліку оренди, передбаченого МСФЗ 16, застосовуються до:

- 1) короткострокової оренди, у разі якщо загальний термін оренди складає менше 12 місяців;
- 2) малоцінної оренди: у разі якщо вартість об'єкту оренди є меншою за межу 150,000 гривень.

Для договорів оренди зі списку винятків Підприємство визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, у якості витрат періоду за прямолінійним методом протягом строку оренди та відображає у відповідному розділі звіту про фінансові результати. При цьому Підприємство як орендар не визнає актив з правом використання та орендне зобов'язання, як передбачено загальним підходом МСФЗ 16.

Після дати початку оренди Підприємство як орендар оцінює актив з права користування, застосовуючи модель собівартості.

Підприємство як орендар обліковує договори оренди, за якими орендний платіж визначений в іноземній валюті, відповідно до вимог МСБО 21, тобто зобов'язання з оренди підлягають переоцінці на кожен звітну дату з використання офіційного обмінного курсу НБУ станом на такі дати. Зміни у вартості зобов'язання з оренди внаслідок зміни офіційного обмінного курсу визнаються у складі прибутків або збитків Підприємства і при цьому Підприємство не здійснює переоцінку активу з права використання внаслідок зміни офіційного обмінного курсу.

У випадку покращення орендованого об'єкту, витрати, що відповідають критеріям визнання основних засобів, капіталізуються як окремий актив та амортизуються протягом строку корисного використання або строку оренди, в залежності що менше. Витрати на ремонтні та підтримувальні роботи відносяться до витрат періоду на момент їх здійснення, якщо вони не відповідають критеріям капіталізації основних засобів.

Орендодавець класифікує оренду або як операційну оренду, або як фінансову оренду. Оренда класифікується як фінансова оренда, якщо вона передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на базовий актив. Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив.

На дату початку оренди орендодавець визнає активи, утримувані за фінансовою орендою, у звіті про фінансовий стан та подає їх як дебіторську заборгованість за сумою, що дорівнює чистій інвестиції в оренду. Щоб оцінити чисту інвестицію в оренду, орендодавець застосовує ставку відсотка, що неявно передбачена в договорі оренди, тобто ту ставку відсотка, завдяки якій теперішня вартість орендних платежів та негарантованої залишкової вартості дорівнює сумі справедливої вартості орендованого активу та будь-яких первісних прямих витрат орендодавця. При передачі активів у фінансову оренду, орендодавець списує суму накопиченої амортизації активу і припиняє її нарахування.

Орендодавець визнає фінансовий дохід протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну ставку прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду.

Орендні платежі від операційної оренди орендодавець визнає як інші операційні доходи на прямолінійній основі та розкриває дану інформацію в звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Орендодавець визнає витрати, включаючи амортизацію, понесені при отриманні доходу від операційної оренди, як витрати за функціональним призначенням та розкриває дану інформацію у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Орендодавець включає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх витратами за функціональним призначенням протягом строку оренди на такій самій основі, як дохід від оренди.

2.9 Запаси

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку запасів Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 2 «Запаси».

Підприємство вважає одиницею обліку запасів кожне їх найменування. Облік запасів ведеться у натуральному та грошовому вимірниках.

Підприємство включає до складу первісної вартості запасів (без відкриття окремого субрахунку) транспортно-заготівельні витрати, понесені у зв'язку з придбанням конкретних найменувань, груп та видів запасів, при їх оприбуткуванні.

Запаси, отримані в результаті безоплатної передачі (дарування) від державних та комунальних підприємств за рішенням органу, уповноваженого управляти державним майном, або органу місцевого самоврядування, на дату визнання оцінюються за вартістю заміщення, з одночасним визнанням доходів майбутніх періодів. Визнаний за такими запасами дохід майбутніх періодів рекласифікується до складу інших доходів у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) у періоді використання чи реалізації запасів.

Вартість заміщення - це визначена на дату оцінки поточна вартість витрат на створення (придбання) запасу, подібного до об'єкта оцінки, який може бути йому рівноцінною заміною. За неможливості вартості заміщення безоплатно отриманні запаси оцінюються за справедливою вартістю, визначеною відповідно до вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

Оцінка запасів, що оприбутковані при ліквідації, ремонті, або іншому поліпшенні необоротних активів здійснюється за вартістю заміщення, як описано вище, з подальшим визнанням іншого доходу.

Виявлені за результатами інвентаризації надлишки запасів оприбутковують за справедливою вартістю з віднесенням вартості до складу інших доходів Підприємства.

Запаси брухту чорних та кольорових металів оприбутковуються за чистою вартістю реалізації з подальшим визнанням іншого доходу.

Підприємство визначає первісну вартість за ціною 1,00 грн (за шт., кг, тощо) у випадках неможливості достовірної оцінки вартості запасів придатних до подальшого використання, що утворилися у процесі діяльності Підприємства.

Зворотні відходи, які не придатні для подальшого використання, запасами не визнаються, а витрати на їх утилізацію відносяться на витрати у тому періоді, в якому вони були утилізовані.

Підприємство здійснює оцінку взаємозамінних запасів при вибутті за методом собівартості перших за часом надходження запасів (метод ФІФО).

Для списання товарно-матеріальних цінностей у роздрібній торгівлі та у громадському харчуванні Підприємство застосовує метод ціни продажу.

Запаси оцінюють за меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації. Чиста вартість реалізації визначається по кожній одиниці обліку запасів шляхом віднімання з очікуваної ціни реалізації очікуваних витрат на завершення виробництва і витрат на подальшу реалізацію. У випадку перевищення собівартості над чистою вартістю реалізації запасів, така різниця визнається у складі витрат звітного періоду шляхом формування резерву. Резерв нараховується якщо:

1) наявне повне або часткове моральне старіння запасів (наприклад, змінилася технологія виробництва, а на складі залишилися запаси, які неможливо використати у зв'язку з такою зміною технології). При цьому резерв нараховується у розмірі 100% вартості запасів;

2) коли запаси не використовуються або існує вірогідність в тому, що запаси не будуть використані по їх призначенню і їх вартість не буде відшкодована. У таких випадках резерв нараховується у розмірі 100% вартості запасів;

3) зменшення ціни реалізації - при цьому резерв нараховується у розмірі різниці між балансовою вартістю і чистою вартістю реалізації запасів;

4) витрати на виробництво або розрахункові витрати на збут збільшилися до такого рівня, що стає неможливим відшкодувати вартість запасів в ході подальшої реалізації - при цьому резерв нараховується у розмірі різниці між балансовою вартістю і чистою вартістю реалізації таких запасів. Запаси, призначені для виробництва готової продукції, не підлягають списанню нижче собівартості, якщо готову продукцію, у виробництві якої вони використовуються, передбачається продати за собівартістю або з прибутком;

5) сталося фізичне ушкодження запасів. При цьому резерв налічується у розмірі різниці між балансовою вартістю і чистою вартістю реалізації запасів.

Резерв під знецінення запасів визначається на кінець фінансового року під час річної інвентаризації, на основі огляду і аналізу залишків запасів комісією Підприємства. Резерв під знецінення запасів враховується на окремих контрактивних рахунках до рахунків обліку запасів.

Вартість придбаного спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту та форменого одягу при зарахуванні на баланс відображаються у складі запасів.

2.10 Фінансові інструменти

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку фінансових інструментів Підприємство керується нормативними вимогами МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Підприємство групує свої фінансові активи за наступними категоріями:

- 1) дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- 2) дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів,
- 3) інша дебіторська заборгованість,
- 4) грошові кошти та їх еквіваленти,
- 5) фінансові інвестиції (банківські депозити).

З метою визначення класифікації та принципів обліку фінансових активів Підприємство проводить класифікаційний тест характеристик контрактних грошових потоків фінансових активів (чи складають контрактні потоки за фінансовими активами лише погашення основної суми та відсотків за активом) та визначає бізнес-модель управління фінансовими активами (утримання фінансових активів до погашення, утримання фінансових активів до погашення та продажу або утримання фінансових активів лише для продажу).

Фінансові активи первісно визнаються Підприємством за справедливою вартістю плюс транзакційні витрати. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні визнається лише тоді, коли існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, і при цьому справедлива вартість визначається за подібними угодами на ринку або методом оцінки, який базується на відкритих ринкових даних.

Відповідно до характеристик контрактних грошових потоків фінансових активів та обраної бізнес-моделі управління цими активами Підприємство обліковує фінансові активи після первісного визнання за однією з наступних категорій:

- 1) за амортизованою собівартістю (боргові фінансові активи (векселя, облігації, дебіторська заборгованість, тощо, які утримуються до погашення);
- 2) за справедливою вартістю з визнанням її змін в іншому сукупному доході (боргові фінансові активи, які утримуються до погашення, та допускається торгівля ними);
- 3) за справедливою вартістю з визнанням її змін у складі прибутку або збитку (похідні фінансові інструменти – деривативи, акції).

Усі фінансові активи Підприємства, як правило, обліковуються за амортизованою собівартістю, оскільки Підприємство утримує фінансові активи до погашення та контрактні грошові потоки за фінансовими активами складають лише погашення основної суми та відсотків (якщо вони є) за активом. У випадку, якщо зазначені умови бізнес-моделі управління фінансовими активами та характеристик контрактних потоків не виконуються, Підприємство розглядає необхідність обліку таких фінансових активів у відповідності до інших категорій обліку.

Для фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, на момент первісного визнання амортизована собівартість дорівнює справедливій вартості таких фінансових активів.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнається фінансовим активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, коли

Підприємство набуває безумовне юридичне право отримати грошові кошти, та оцінюється за справедливою вартістю в момент визнання.

До складу іншої поточної дебіторської заборгованості відноситься заборгованість дебіторів, яка не включена в дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, але повинна відображатися у складі оборотних активів.

Для цілей відображення інформації у фінансовій звітності Підприємства, вся дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову і поточну. Критерієм поділу є термін майбутньої оплати (погашення).

Довгострокова дебіторська заборгованість являє собою заборгованість, яка підлягає погашенню протягом періоду, що перевищує операційний цикл Підприємства. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом операційного циклу, переводиться до складу короткострокової дебіторської заборгованості на дату балансу.

Короткострокова дебіторська заборгованість (контрактний строк погашення якої становить менше 12 місяців) первісно визнається Підприємством за ціною операції (тобто справедлива вартість такої заборгованості дорівнює ціні операції згідно з договором, накладною, актом виконаних робіт тощо). У випадку довгострокової заборгованості, Підприємство оцінює таку заборгованість при первісному визнанні за справедливою вартістю (у випадку якщо справедлива вартість дебіторської заборгованості несуттєво відрізняється від відповідної ціни операції, Підприємство оцінює таку дебіторську заборгованість за ціною операції).

Дебіторська заборгованість, що утримується Підприємством до погашення та контрактні потоки за якою складають погашення основної суми та відсотків (якщо вони є), є фінансовим активом, який після первісного визнання оцінюється за амортизованою собівартістю із застосуванням ефективної ставки відсотка.

Різниця між справедливою вартістю дебіторської заборгованості на дату первісного визнання та номінальною сумою грошових коштів та / або їх еквівалентів, які підлягають отриманню, визнається фінансовими доходами (процентами) протягом періоду погашення дебіторської заборгованості за методом ефективної ставки відсотку.

Ефект дисконтування, як спосіб приведення вартості заборгованості, до поточної її вартості, є не суттєвим (або низько ризиковим) і не застосовується, якщо часовий чинник дисконтування реалізується протягом 12 місяців.

Вимоги щодо знецінення фінансових активів засновані на моделі очікуваних кредитних збитків і розповсюджуються на

- видані позики;
- дебіторська заборгованість (торговельна);
- дебіторська заборгованість з фінансової оренди;
- інвестиції у боргові цінні папери (що утримуються для отримання грошових потоків у рахунок погашення основної суми боргу та процентів);
- інвестиції у боргові цінні папери (що утримуються для отримання грошових потоків у рахунок погашення основної суми боргу, процентів, а також від їх продажу).

Порядок знецінення не застосовується до фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток і збиток.

Підприємство забезпечує своєчасну ідентифікацію та визначення адекватного розміру кредитного ризику за фінансовими активами, як на індивідуальній основі, так і на груповій основі (способи оцінки активу). Визначення розміру кредитного ризику на груповій основі реалізується з застосуванням матричного підходу.

Дебіторська заборгованість для розрахунку резерву сумнівних боргів (очікуваних кредитних збитків) визнається сумнівною лише за наявності одного з таких чинників, що свідчать про істотне зменшення суми очікуваного відшкодування дебіторської заборгованості на звітну дату порівняно з моментом її первісного визнання як активу:

- наявності об'єктивних свідчень неплатоспроможності контрагента за договірними зобов'язаннями, за якими прострочено виконання такого зобов'язання (при цьому суб'єктом господарювання державного сектору економіки ведеться претензійно-позовна робота щодо такого контрагента);
- відсутності надходження оплати від дебітора протягом 365 днів.

Величина резерву сумнівних боргів (очікуваних кредитних збитків) визначається із суми сумнівної дебіторської заборгованості, скоригованої на коефіцієнти ризику за факторами, що впливають на ризик невиконання зобов'язань, згідно з таблицею 1.1.

Таблиця 1.1 Коефіцієнти ризику за факторами, що впливають на ризик невиконання зобов'язань

Ризик невиконання зобов'язань	Фактори, що впливають на ризик невиконання зобов'язань	Коефіцієнт ризику, відсотків
Низький	прострочення оплати до 30 днів	0,1
Середній (збільшення ризику)	прострочення оплати від 31 до 90 днів	5
	прострочення оплати від 91 до 120 днів	25
	прострочення оплати від 121 до 180 днів	30
	прострочення оплати від 181 до 365 днів	40
	прострочення оплати від 366 до 730 днів	60
Високий	прострочення оплати більше ніж на 730 днів	100
	відкриття провадження у справі про банкрутство контрагента, початок процедури ліквідації контрагента	
	безнадійна дебіторська заборгованість форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили)	

Резерв сумнівних боргів (очікуваних кредитних збитків) не розраховується для дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом та фондами загальнообов'язкового соціального і пенсійного страхування.

Підприємство на регулярній основі (принаймні, раз на рік) здійснює аналіз актуальності застосованих ставок резервування та, за необхідності, переглядає їх шляхом підготовки наказу по Підприємству. Ставка резервування для кожного строку непогашення визначається на підставі історичної інформації щодо прострочень та списань дебіторської заборгованості, але також враховує очікувані зміни в погашенні дебіторської заборгованості внаслідок макроекономічних змін, платоспроможності та поведінці дебіторів тощо.

У разі наявності ознак знецінення сум дебіторської заборгованості боржників, загальна сума боргу кожного з яких перевищує 50 000,0 тис. грн., резерв під очікувані кредитні збитки щодо таких сум може розраховуватися на підставі індивідуального розрахунку, що враховує обставини та можливість отримання коштів від цих контрагентів.

Для розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, що реалізується на індивідуальній основі Підприємством встановлюється коефіцієнт ймовірності дефолту PD боржників, виходячи від стадії кредитних ризиків їх заборгованості, на підставі оцінки своєчасності сплати боргу, ґрунтуючись на професійному судженні керівництва Підприємства.

З метою оцінки резерву під очікувані кредитні збитки дебіторська заборгованість боржників класифікується за стадіями кредитного ризику, в залежності від факторів (характеристик), які впливають на його розмір відповідно до таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 Стадії кредитного ризику торговельної дебіторської заборгованості боржників та діапазони значень PD

Фактори (характеристики), які впливають на рівень кредитного ризику дебіторської заборгованості боржника/контрагента	Стадія кредитного ризику	Діапазони значень PD боржника	
		Коефіцієнт	%
Відсутні ознаки збільшення кредитного ризику чи дефолту, характерні для II, III, IV стадій, зокрема: рейтинг контрагента згідно з міжнародною рейтинговою шкалою - від AAA до A- контрагенти, щодо яких немає жодних сумнівів стосовно повноти погашення зобов'язання.	I - низький кредитний ризик	0,00015 - 0,022	0,015 - 2,2
Рейтинг контрагента згідно з міжнародною	II - середній	0,023-	2,3** - 22,0**

рейтинговою шкалою - від BBB+ до B-	кредитний ризик	0,22	
Боржники, щодо яких є претензії стосовно своєчасного та повного погашення зобов'язання. Боржники, які стикаються з труднощами погашення у встановлені строки зобов'язання.			
Встановлюються Підприємством самостійно на підставі професійного судження уповноважених посадових осіб Підприємства, з урахуванням: а) макро- та мікроекономічних факторів, що негативно впливають (вплинуть) на фінансовий стан та/або бізнес-діяльність боржника/контрагента, поточний стан економіки, стан галузі, до якої належить боржник/контрагент, включаючи його спроможність виконувати свої зобов'язання перед Підприємством, іншими кредиторами/контрагентами, залежність діяльності боржника/контрагента від (специфічних) ринків постачання/збуту продукції/послуг, фактори ризику, пов'язані з фінансовим активом тощо; б) прогнозу макро- та мікроекономічних факторів, ринкових умов, що негативно впливають (вплинуть) на майбутні умови діяльності боржника/контрагента та можуть погіршити його здатність виконувати свої зобов'язання перед Підприємством, зокрема, очікувані: підвищення процентних ставок, більше як на 10% від значення за попередній звітний період; збільшення рівня безробіття; зміни в правовому, економічному або технологічному середовищі функціонування боржника/контрагента; зниження попиту на товари/послуги боржника/контрагента; в) існуючої або прогнозованої несприятливої зміни платоспроможності боржника/контрагента, що, зокрема, підтверджується результатами аналізу його платоспроможності за останні кілька років, а також очікуваних негативних змін результатів операційної діяльності боржника/контрагента; г) зіставлення розміру боргу боржника/контрагента з обсягами його діяльності, очікуваними грошовими потоками, що генеруватимуться такою діяльністю, що, зокрема, підтверджується фінансовою звітністю/доходами боржника/контрагента, відповідними статистичними даними; г) негативного досвіду щодо фактичного стану виконання укладених боржником/контрагентом контрактів/угод, спроможність боржника/контрагента забезпечувати виконання зобов'язань перед Підприємством тощо; д) погіршення якості менеджменту боржника/контрагента, зниження активності ринків збуту продукції, е) національні чи локальні економічні умови, які корелюють із невиконанням зобов'язань за фінансовими активами; є) інші події та обставини, що можуть впливати на припинення виконання боржником своїх	II - середній кредитний ризик та III- потенційна вірогідність або висока вірогідність дефолту, при цьому не виключається можливість настання подій, при яких очікується дефолт за борговими зобов'язаннями	0,023- 0,22 та 0,23-0,99	2,3** - 22,0** та 23,0**-99,0**

зобов'язань.			
Рейтинг контрагента згідно з міжнародною рейтинговою шкалою - від CCC+ до C або рейтинг не визначений	III- потенційна вірогідність або висока вірогідність дефолту, при цьому не виключається можливість настання подій, при яких очікується дефолт за борговими зобов'язаннями	0,23 0,99	- 23,0** - 99,0**
Боржники, які виявились неспроможні у встановлені строки погасити зобов'язання			
У разі коли боржник/контрагент не спроможний забезпечити в повному обсязі виконання зобов'язань перед Підприємством, в установленій договором/договорами строк, тоді Підприємство визначає подію дефолту боржника/контрагента такою, що настала, за наявності хоча б однієї з наведених нижче або окремо визначених Підприємством ознак: боржник/контрагент заявив про банкрутство; боржника/контрагента визнано банкрутом/розпочато процедуру ліквідації (припинення) юридичної особи в установленому законодавством порядку; Підприємство порушило проти боржника/контрагента справу про банкрутство у встановленому законодавством України порядку; хоча б один із зовнішніх рейтингів боржника згідно з міжнародною рейтинговою шкалою, підтверджений агентством Standard&Poor's або іншим провідним світовим рейтинговим агентством, понижено до рівня "дефолт"; за одним із активів боржника/контрагента відбулося списання боргу за рахунок сформованого резерву.	IV- дефолт	1,0	100,0
Інші окремо визначені Підприємством ознаки.			

** - в залежності від вагомості (частки) фактору (характеристики) (w_i), яка встановлюється Підприємством самостійно в межах визначеного діапазону значень PD.

Підприємство під час визначення, на підставі результатів оцінки факторів (характеристик), стадії кредитного ризику дебіторської заборгованості обов'язково враховує результати оцінки фактору своєчасності сплати боргу (кількість днів прострочення боргу), у зв'язку з чим за необхідності корегує визначену стадію цього кредитного ризику, використовуючи професійні судження уповноважених посадових осіб Підприємства.

Зміна балансової вартості резерву під очікувані кредитні збитки відображається у складі інших операційних витрат або доходів Підприємства (відповідно для збільшення або зменшення резерву протягом звітної періоду).

Безнадійна дебіторська заборгованість є дебіторською заборгованістю, щодо якої Підприємство не має обґрунтованих очікувань повернення боржником або щодо якої минув термін позовної давності (3 (три) роки). Визнання дебіторської заборгованості безнадійною проводиться на підставі попередньо проведених процедур судового розгляду та виконавчого провадження. Якщо дебіторська

заборгованість стає безнадійною, вона підлягає списанню за рахунок резерву під очікувані кредитні збитки. Списання безнадійної дебіторської заборгованості, на яку раніше був створений резерв під очікувані кредитні збитки, здійснюється з одночасним зменшенням величини створеного резерву. У випадку його недостатності, донараховується до повної суми заборгованості безпосередньо перед списанням, а далі проводиться списання. Подальше погашення, раніше списаної заборгованості, визнається іншим операційним доходом і не впливає на суму визнаної виручки (доходу) від реалізації.

Резерв за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в банках, та іншими банківськими вкладками, визначається з урахуванням оцінки кредитного ризику Підприємством на звітну дату та контрактного строку дії фінансового інструменту. Резерв під очікувані кредитні збитки за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в банках, та іншими банківськими вкладками, визначається Підприємством з урахуванням оцінки кредитного ризику заборгованості банку-резидента (банку-нерезидента) на звітну дату та контрактного строку дії фінансового інструменту.

Для побудови моделі резерву під очікуванні кредитні збитки за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в банках, та іншими банківськими вкладками, Підприємство визначає рейтинг банку, використовуючи інформацію щодо індивідуальних рейтингів банків та суверенного рейтингу України, що публікуються провідними рейтинговими агентствами у вільному доступі (Standard&Poor`s, Moody`s, Fitch). При наявності більш ніж одного індивідуального рейтингу, обирається найнижчий рейтинг. При відсутності у банку індивідуального рейтингу він обирається на рівні не вище суверенного рейтингу України. Після визначення рейтингу банку на звітну дату за допомогою діапазону значень коефіцієнта ймовірності дефолту (PD) за класом банку-боржника, Підприємство застосовує середнє значення коефіцієнту ймовірності дефолту (PD) в цьому діапазоні, як відсотку для нарахування резерву за активом. Підприємство здійснює оцінку фінансового стану банку-боржника на кожну звітну дату протягом дії договору. Підприємство із метою визначення кредитного ризику за активами використовує рейтингові дані щодо банку-боржника згідно з міжнародною шкалою, підтверджені такими провідними світовими рейтинговими агентствами, як Standard&Poor`s, Moody's Investors Service та Fitch IBCA інші.

Підприємство, під час визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту банку-боржника в межах установленого діапазону, урахує також всі наявні рейтинги банку-боржника, інші події та обставини, що можуть спричинити припинення виконання боржником своїх зобов'язань. Підприємство також визнає подію дефолту, такою, що настала, за наявності віднесення банку-боржника до категорії неплатоспроможних за рішенням Національного банку України/відкликано банківську ліцензію.

Зміна балансової вартості резерву під очікувані кредитні збитки відображається у складі інших операційних витрат або доходів Підприємства (відповідно для збільшення або зменшення резерву протягом звітного періоду).

Списання заборгованості, на яку раніше був створений резерв під очікувані кредитні збитки, здійснюється з одночасним зменшенням величини створеного резерву. У випадку його недостатності, до нарахується до повної суми заборгованості безпосередньо перед списанням, а далі проводиться списання.

Подальше погашення, раніше списаної заборгованості, визнається іншим операційним доходом і не впливає на суму визнаної виручки (доходу) від реалізації.

У разі віднесення банку-боржника до категорії неплатоспроможних за рішенням Національного банку України / відкликано банківську ліцензію Підприємство здійснює рекласифікацію фінансового активу з грошових коштів та їх еквівалентів на дебіторську заборгованість за розрахунками з банком з одночасною рекласифікацією відповідного резерву під очікувані кредитні збитки. В такому разі, зміна балансової вартості резерву під очікувані кредитні збитки, списання заборгованості, на яку раніше був створений такий резерв, подальше погашення, раніше списаної заборгованості, здійснюється Підприємством у порядку, передбаченому для цих операцій для торговельної дебіторської заборгованості.

Підприємство групує свої фінансові зобов'язання за наступними категоріями:

- 1) кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- 2) кредиторська заборгованість за розрахунками;
- 3) кредити банків;
- 4) інші поточні зобов'язання.

Під час первісного визнання фінансових зобов'язань Підприємство оцінює їх за справедливою вартістю мінус витрати на операцію, які прямо відносяться до випуску фінансового зобов'язання.

У подальшому фінансові зобов'язання оцінюються Підприємством за амортизованою собівартістю, окрім певних винятків, передбачених МСФЗ 9. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише тоді, коли існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди і при цьому справедлива вартість визначається за подібними угодами на ринку або методом оцінки, який базується на відкритих ринкових даних.

Підприємство виключає фінансове зобов'язання (або частину фінансового зобов'язання) зі свого звіту про фінансовий стан тоді й лише тоді, коли воно погашається: тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання. Суттєва зміна умов зобов'язання також розглядається як припинення його визнання. Зміна вважається суттєвою, якщо різниця між первісними грошовими потоками та потоками після зміни, дисконтованими за первісною ефективною ставкою, є більшою ніж 10%.

Якщо під час строку дії фінансового зобов'язання у договірному порядку вносяться зміни щодо умов фінансового зобов'язання (строк, відсоткова ставка тощо), що у результаті не призводять до припинення визнання такого фінансового зобов'язання та виникнення нового зобов'язання, то різниця між первісними грошовими потоками та потоками після зміни, дисконтованими за первісною ефективною ставкою, визнається у складі прибутків/збитків у відповідному фінансовому періоді.

2.11 Виплати працівникам

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку виплат працівникам Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 19 «Виплати працівникам».

Підприємство виділяє наступні короткострокові виплати працівникам:

- заробітна плата;
- внески на соціальне забезпечення;
- оплачені щорічні відпустки та тимчасова непрацездатність;
- премії до Державних, релігійних, професійних та інших свят та інші премії що не пов'язані з конкретними результатами праці, що виплачуються впродовж дванадцяти місяців з дати балансу;
- допомога у зв'язку з нагородою працівника (почесне звання, грамота, подяка, тощо);
- винагороди в не грошовій формі, такі як медичне обслуговування, забезпечення житлом і автотранспортом;
- безкоштовні товари або послуги для працівників;
- оплачувані дні додаткової відпустки в зв'язку з смертю близького родича працівника, весілля працівника, народження або усиновлення дитини;
- доплата на харчування за відсутності законодавчо встановлених норм або понад законодавчо встановлені норми;
- допомога або доплата до дня народження, крім допомоги або доплати до ювілейних дат;
- матеріальна допомога на оздоровлення, яка виплачується при наданні працівникам основної частини щорічної відпустки;
- негрошові пільги теперішнім працівникам (такі як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів, а також надання безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг);
- інші виплати відповідно до законодавства та колективних договорів.

Підприємство створює відповідні забезпечення на виплати персоналу, до яких відносяться:

- забезпечення на виплату відпусток персоналу;
- забезпечення на виплату винагороди за підсумком роботи за рік;
- забезпечення щодо інших виплат, якщо у Підприємства є теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснити такі виплати.

Забезпечення на виплату відпусток працівникам створюється з урахуванням суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Суму забезпечення з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначається як добуток суми забезпечення на оплату відпусток і загальної суми відсотка розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Підприємство визначає на кінець року залишок забезпечення на виплату відпусток, у тому числі відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з цих сум, за розрахунком, який базується на кількості днів невикористаної працівниками щорічної відпустки та середньоденній оплаті праці працівників. Середньоденна оплата праці визначається відповідно до законодавства.

Забезпечення на відшкодування витрат на виплати винагород працівникам Підприємства за підсумками роботи за рік створюється, якщо очікується їх виплата виходячи з фінансового плану.

Підприємство визнає забезпечення за майбутніми виплатами працівникам з урахуванням наступних факторів:

1) якщо розрахунок за виплатами очікується упродовж 12 місяців з дати закінчення річного періоду, протягом якого такі забезпечення були визнані, то такі забезпечення оцінюються як короткострокові забезпечення;

2) якщо розрахунок за виплатами не очікується упродовж 12 місяців з дати закінчення річного періоду, протягом якого такі забезпечення були визнані, то такі забезпечення оцінюються за дисконтованою вартістю з урахуванням актуарних допущень. В якості ставки дисконтування застосовується дохідність ОВДП (облігації внутрішньої державної позики) зі строком, що найліпше відповідає очікуваному строку виплат.

Витрати за розрахунками з працівниками розкриваються за тією ж статтею звіту про фінансові результати, що й витрати за основною заробітною платою працівників, або капіталізуються у складі основних засобів, якщо відповідна основна заробітна плата капіталізується.

2.12 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку забезпечень та умовних активів і зобов'язань Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

Підприємство використовує наступний підхід до визнання забезпечень за судовими процесами:

1) якщо Підприємство оцінює програш судового процесу як ймовірне (ймовірність програшу складає 50% і більше) – то Підприємство створює відповідне забезпечення у повній сумі очікуваного відшкодування за судовим позовом;

2) якщо Підприємство оцінює програш судового процесу як можливе (ймовірність програшу складає менше 50%) – то Підприємство розкриває факт наявності відповідних судових позовів у примітках до фінансової звітності (забезпечення за таким судовим процесом не визнається у фінансовій звітності).

Якщо обставини змінюються, оцінка програшу судового процесу та сума забезпечення переглядається Підприємством. Оцінка програшу та сума забезпечення визначаються по кожному судовому процесу окремо і переглядаються на кожну звітну дату.

2.13 Податок на прибуток

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку податку на прибуток та розрахунку відстрочених податків Підприємство використовує МСБО 12 «Податки на прибуток». Податок, який підлягає сплаті у поточному періоді, розраховується на основі суми оподаткованого прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку або збитку, відображеного у звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, тому що в нього не включаються статті доходів або витрат, які підлягають оподаткуванню або вирахуванню у цілях оподаткування в інші роки, а також тому, що в нього не включаються статті, які ніколи не підлягають оподаткуванню або вирахуванню у цілях оподаткування. Зобов'язання Підприємства з поточного податку на прибуток розраховується із використанням ставок оподаткування, які діяли або фактично діяли станом на звітну дату.

Відстрочений податок визнається стосовно різниць між балансовою вартістю активів і зобов'язань у фінансовій звітності та відповідними податковими базами, які використовуються для розрахунку оподаткованого прибутку, і обліковується із застосуванням методу балансових зобов'язань. Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо всіх оподатковуваних тимчасових різниць, а відстрочені податкові активи визнаються стосовно всіх податкових різниць, які вираховуються у цілях оподаткування, у тому обсязі, щодо якого існує ймовірність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна буде реалізувати ці тимчасові різниці, які вираховуються у цілях оподаткування. Такі активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають з гудвілу або в результаті первісного визнання (крім випадків об'єднання підприємств) інших активів і зобов'язань в рамках операції, яка не впливає ані на оподатковуваний, ані на обліковий прибуток.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату і знижується у тій мірі, в якій відсутня ймовірність одержання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволить відшкодувати повністю або частково суму цього активу.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у тому періоді, в якому актив буде реалізований або буде погашене зобов'язання на основі ставок оподаткування (та податкового законодавства), які діяли або фактично діяли на звітну дату. Оцінка відстрочених податкових зобов'язань і активів відображає податкові наслідки, які можуть виникнути у результаті використання Підприємством на звітну дату того або іншого методу для відшкодування або погашення балансової вартості своїх активів та зобов'язань.

Поточний та відстрочений податки визнаються як витрати або доходи у складі прибутку або збитку, за винятком випадків коли вони відносяться до статей, які відображаються безпосередньо у складі власного капіталу або інших сукупних доходів (у цьому випадку податки також визнаються безпосередньо у складі власного капіталу або інших сукупних доходів).

Протягом року, які закінчилися 31 грудня 2020 р. та 9 місяців 2021 р. ставка податку на прибуток для Підприємства становила 18 відсотків.

2.14 Державні гранти і розкриття інформації про державну допомогу

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку державних грантів Підприємство використовує і керується нормативними вимогами МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу».

Підприємство визнає державні гранти (включаючи гранти, надані іншими підприємствами, контрольованими державою, від імені держави) за справедливою вартістю за умови, що Підприємство має обґрунтовану впевненість у наступному:

- 1) умови надання державних грантів будуть виконані;
- 2) державні гранти будуть фактично одержані.

Державний грант не підлягає визнанню доти, доки не має обґрунтованої впевненості, що Підприємство виконає умови його надання, а також одержить цей грант. Одержання грантів саме собою не надає остаточного свідчення, що умови надання грантів були або будуть виконані.

Державні гранти, отримані Підприємством для придбання основних засобів, включається до складу довгострокових зобов'язань у звіті про фінансовий стан та рівномірно визнається у складі доходів звітного періоду протягом строку корисного використання відповідних активів. Державні гранти, отримані Підприємством для компенсації майбутніх витрат, включається до складу доходів майбутніх періодів у звіті про фінансовий стан та визнаються доходами звітного періоду одночасно з витратами, для компенсування яких ці гранти призначалися.

В окремих випадках фінансування та активи надані державними органами можуть визнаватися безпосередньо через збільшення власного капіталу, якщо таке фінансування чи активи надаються державою, що діє як власник Підприємства, а не з метою надання державної допомоги.

2.15 Власний капітал та спрямування чистого прибутку

Підприємство спрямовує чистий прибуток за результатами фінансово-господарської діяльності звітного періоду на:

- 1) на відрахування за результатами фінансово-господарської діяльності частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями відповідно до законодавства, порядку та нормативів, затверджених Кабінетом Міністрів України;
- 2) на розвиток виробництва шляхом створення на дату балансу «Фонду розвитку виробництва» у розмірі, що складає різницю між чистим прибутком Підприємства та частиною чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями;

2.16 Доходи і витрати

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку доходів та витрат Підприємство керується наступними нормативними вимогами:

- 1) Концептуальною основою складання та подання фінансової звітності;
- 2) МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»;

3) Іншими стандартами у частині окремих видів доходів та витрат.

Для дотримання принципу нарахувань Підприємство здійснює нарахування витрат, щодо яких відсутні первинні документи, за даними показників відповідних очікувань (оціночною вартістю). Після отримання первинних документів Підприємством попередні нарахування витрат за оціночною вартістю корегуються з урахуванням фактичної вартості, зазначеної в первинних документах. Якщо первинні документи отримані після закриття звітного періоду, то в такому разі Підприємство здійснює корегування попередньо визнаних витрат у наступному звітному періоді, порівнюючи оціночну та фактичну вартість таких витрат.

Підприємство виділяє наступні суттєві види доходів від реалізації:

- послуги з обробки вантажів, транспортно-експедиторські та інші послуги, пов'язані з організацією та забезпеченням перевезень експортних, імпорتنих, транзитних, каботажних та інших вантажів;
- послуги організації зберігання вантажів та здійснення складських операцій з вантажами;
- послуги портофлоту, включаючи буксирування та інші супутні послуги;
- допоміжні послуги, що включають, в основному, автопослуги, послуги теплопостачання, інформаційні послуги та інші послуги.

Згідно ст. 21 Закону України «Про морські порти» тарифи на послуги Підприємства є вільними і встановлюються договором між Підприємством та замовником послуг.

Керівництво Підприємства встановлює тарифи в залежності від собівартості, рентабельності, тарифів конкурентів та рівню попиту зі сторони замовників послуг. При необхідності, рівень рентабельності переглядається та затверджується тарифною комісією. Тарифи (ставки) на обробку вантажів і інші послуги для вантажовласників (експедиторів) вантажів та на послуги портового флоту затверджуються директором підприємства. Також, на послуги портового флоту в акваторії порту «Південний» (буксирний збір та погодинні ставки роботи буксирів) для морських агентів (судновласників) оформлюється відповідним наказом підприємства.

Визнання доходу оформлюється первинним документом із зазначенням обов'язкових реквізитів відповідно до частини 2 статті 9 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Підприємство визначає доходи майбутніх періодів як грошові кошти, отримані Підприємством до моменту надання ним послуг або виконання робіт, які, як очікується, Підприємство буде надавати протягом декількох звітних періодів у майбутньому.

Основна відмінність доходів майбутніх періодів від авансів отриманих полягає в тому, що доходи майбутніх періодів відносяться на доходи в звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) рівномірно протягом декількох звітних періодів, в яких Підприємство надає послуги / виконує роботи, в той час як аванси отримані зазвичай закриваються однією операцією (відвантаження продукції або одноразове надання послуги / виконання роботи, тощо) і, відповідно, доходи по ним визнаються в звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) Підприємство в одному звітному періоді. Доходи майбутніх періодів відображаються в обліку в тих випадках, коли фактичне обчислення доходів не збігається за часом з визнанням такого доходу.

Підприємство прийняло до застосування МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», який набуває чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року. МСФЗ 15 запровадив новий підхід на основі 5 етапів до визнання доходів. До МСФЗ 15 були додані детальніші рекомендації для дій у випадку використання конкретних сценаріїв.

2.17 Операції в іноземній валюті

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів».

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням офіційного курсу гривні до іноземних валют, встановлений Національним банком України (НБУ) на початок кожного дня, на дату здійснення операції (дата визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат).

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті здійснюється на дату здійснення операції і на звітну дату.

Курсові різниці за монетарними статтями (реалізовані та нереалізовані) визнаються в прибутку або збитку звітного періоду, крім курсових різниць, що обліковуються в іншому сукупному доході.

Результат операцій купівлі-продажу іноземної валюти відображається в бухгалтерському обліку в частині додатних або від'ємних різниць між ціною купівлі-продажу іноземної валюти та її балансовою вартістю за кожною окремою операцією купівлі-продажу у складі доходів чи витрат на відповідних рахунках. Ціна купівлі-продажу іноземної валюти визначається за комерційним валютним курсом, а балансова вартість – за курсом НБУ на дату операції.

У фінансовій звітності доходи та витрати від курсових різниць та від купівлі-продажу іноземних валют відображаються на нетто-основі (доходи мінус витрати).

2.18 Зміни у облікових політиках та облікових оцінках, виправлення помилок минулих періодів

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку для визначення облікової політики Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

Підприємство вважає, що фінансова звітність не відповідає вимогам МСФЗ, якщо вона містить суттєві помилки або несуттєві помилки, які виникли внаслідок умисних дій щодо неправдивого представлення фінансового стану, фінансових результатів та руху грошових коштів Підприємства.

2.19 Події після дати балансу

Для цілей складання фінансової звітності та бухгалтерського обліку подій після звітного періоду Підприємство керується нормативними вимогами МСБО 10 «Події після звітного періоду».

Якщо після дати балансу не відбулося жодних подій, що вимагали би коригування після звітного періоду та/або додаткового розкриття у фінансовій звітності, Підприємство зазначає у відповідному розкритті той факт, що ніяких подій після дати балансу не відбулося.

2.20 Розкриття у фінансовій звітності

Підприємство готує розкриття та примітки до основних статей/елементів фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ та з урахуванням рівнів суттєвості, зокрема:

Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції – відповідно до вимог МСБО 16 в розрізі окремих класів основних засобів;

Нематеріальні активи – відповідно до вимог МСБО 38 в розрізі окремих класів нематеріальних активів (розмежовуючи внутрішньо створені нематеріальні активи та інші нематеріальні активи);

Інвестиційна нерухомість – відповідно до вимог МСБО 40, розкриваючи доходи та витрати від інвестиційної нерухомості, узгодження її балансової вартості на початок і кінець періоду, а також її справедливую вартість;

Зменшення корисності основних засобів, інвестиційної нерухомості та нематеріальних активів – відповідно до вимог МСБО 36, для кожного суттєвого активу чи групи активів, щодо яких було здійснено розрахунок знецінення;

Відстрочені податкові активи та витрати з податку на прибуток – відповідно до вимог МСБО 12, розкриваючи основні компоненти податкових витрат (доходу) та іншу передбачену інформацію щодо сукупного поточного та відстроченого податку. Для відстроченого податкового активу Підприємством також розкривається додаткова інформація, що підтверджує визнання такого активу;

Запаси – відповідно до вимог МСБО 2 в розрізі класифікацій запасів, прийнятих Підприємством;

Дебіторська заборгованість та грошові кошти і їх еквіваленти – відповідно до вимог МСФЗ 7 та МСФЗ 9 у розрізі окремих класифікацій фінансових активів та групування фінансових активів за ступенем ризику. Додатково Підприємство розкриває підходи до класифікації фінансових активів та розрахунку очікуваних кредитних збитків;

Довгострокові забезпечення витрат персоналу – відповідно до вимог МСБО 19 у розрізі окремих видів забезпечень;

Державні гранти та розкриття інформації про державну допомогу – відповідно до вимог МСБО 20;

Кредиторська заборгованість – відповідно до вимог МСФЗ 7 та МСФЗ 9 у розрізі окремих класів;

Доходи від реалізації – відповідно до вимог МСФЗ 15 у розрізі окремих видів доходів. Також Підприємство розкриває інформацію про баланси та зміни в балансах протягом звітного періоду, що відносяться до договорів з клієнтами (відстрочений дохід тощо);

Витрати – у розрізі окремих видів витрат;

Операції з оренди – відповідно до вимог МСФЗ 16, розкриваючи окремо інформацію щодо активу з права використання (у складі основних засобів Підприємства) та інформацію щодо зобов'язань з оренди;

Умовні активи та зобов'язання – відповідно до вимог МСБО 37.

Додатково Підприємство розкриває наступну інформацію:

інформацію про запровадження нових і переглянутих стандартів та тлумачень за МСФЗ – для фінансової звітності наступних періодів після першого повного комплексу фінансової звітності;

інформацію про нові положення бухгалтерського обліку (які ще не вступили в дію);

інформацію про основні облікові принципи Підприємства;

інформацію про основні облікові оцінки та судження, що використовуються Підприємством при застосуванні облікової політики;

інформацію про умови та економічне середовище, в яких працює Підприємство;

інформацію про управління фінансовими ризиками – відповідно до вимог МСФЗ 7 у розрізі окремих фінансових ризиків;

інформацію про справедливую вартість фінансових інструментів – відповідно до вимог МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у розрізі окремих класів фінансових інструментів;

інформацію про операції з пов'язаними особами – відповідно до вимог МСБО 24, розкриваючи інформацію про баланси на кінець звітного періоду та результати від операцій звітного періоду у розрізі окремих категорій пов'язаних осіб Підприємства, а також інформацію щодо компенсації (витрати на оплату праці та інші подібні витрати) провідному управлінському персоналу Підприємства.

Пов'язаними сторонами Підприємства є:

- Міністерство інфраструктури України та підприємства, установи, організації, які входять до сфери управління Міністерства;
- керівник Підприємства.

3. Істотні облікові судження, оцінки, припущення та невизначеності

Основні припущення про майбутнє та інші основні джерела невизначеності в оцінках на звітну дату, які можуть послужити причиною суттєвих коригувань балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, розглядаються нижче. Припущення та оціночні значення ДП «МТП «Южний» засновані на вихідних даних, якими воно володіло у своєму розпорядженні на момент підготовки цієї фінансової звітності. Однак поточні обставини і припущення щодо майбутнього можуть змінюватися внаслідок ринкових змін або непередбачуваних ДП «МТП «Южний» обставин.

Оцінки та пов'язані з ними припущення базуються на історичному досвіді та інших факторах, які, на думку Керівництва ДП «МТП «Южний», вважаються доцільними у цих обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок. Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд, якщо результат перегляду впливає лише на цей період або у періоді перегляду та майбутніх періодах, якщо результат перегляду впливає на поточний та майбутній періоди.

У процесі застосування облікової політики Керівництво ДП «МТП «Южний» використовувало наступні судження, оцінки та припущення, що найбільш істотно впливають на суми, визнані у фінансовій звітності.

3.1 Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, управлінський персонал ДП «МТП «Южний» застосовує судження під час розробки та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів з прийняття економічних рішень та достовірною. Самостійно розробленими є облікові політики щодо спрямування чистого прибутку (прим. 2.15), незавершених капітальних інвестицій (прим. 2.2) обліку та відображення у фінансовій звітності безоплатно отриманих активів (прим. 2.2, 2.3, 2.5).

3.2 Судження щодо визнання елементів фінансової звітності

Посадові особи ДП «МТП «Южний», які мають право на винесення професійного судження, застосовували його для визнання активів, зобов'язань, доходів та витрат, за критеріями, що передбачені Концептуальною основою фінансової звітності, та спираючись не стільки на їх юридичну форму, як на економічну сутність.

3.3 Відстрочені податки та поточні податкові активи та зобов'язання

Відстрочені податкові активи визнаються за всіма невикористаними податковими збитками в тій мірі, в якій є ймовірним отримання оподаткованого прибутку, проти якого можуть бути зараховані податкові збитки. Для визначення суми відстрочених податкових активів, яку можна визнати у фінансовій звітності, на підставі ймовірності термінів отримання та величини майбутнього оподаткованого прибутку, а також стратегії податкового планування, необхідне суттєве судження керівництва. Оцінка ймовірності включає судження, засновані на очікуваних результатах діяльності. Для оцінки ймовірності відшкодування відкладених податкових активів в майбутньому використовуються різні фактори, включаючи операційні результати минулих років, операційні плани, спливання терміну відшкодування податкових збитків і стратегії податкового планування. Якщо фактичні результати відрізняються від оціночних, або ці оцінки повинні бути переглянуті в майбутніх періодах, це може мати негативний вплив на фінансовий стан, результат від операцій і потоки грошових коштів. У разі якщо величина раніше визнаних відстрочених податкових активів повинна бути зменшена, це скорочення буде визнано в звіті про прибутки і збитки.

Українське законодавство допускає різні тлумачення податкових норм та схильне до частих змін. Система оподаткування та нормативно-правова база в Україні характеризуються численними податками і часто мінливим законодавством, яке найчастіше є непрозорим, суперечливим і є предметом для різних інтерпретацій різними контролюючими органами та юрисдикціями, які можуть накласти значні штрафи і стягнення. Керівництво повинно застосовувати значне судження при визначенні відповідних сум податків до сплати. Поточні активи та зобов'язання за податками відображені у фінансовій звітності виходячи з погоджених у встановленому законодавством порядку активів та зобов'язань на 30.09.2021 р. На думку керівництва, його тлумачення є належними і надійними, але немає гарантій того, що вони не стануть причиною претензій з боку податкових

органів. У разі проведення податкових перевірок у майбутніх періодах сума поточних активів і зобов'язань може змінитися.

3.4 Строки корисного використання основних засобів

Під час визначення строків корисного використання та ліквідаційної вартості активів керівництво ДП «МТП «Южний» враховує умови очікуваного використання активу, його моральний знос, фізичний знос та умови, в яких буде експлуатуватися такий актив. Зміна будь-якої з цих умов або оцінок може у результаті призвести до коригування майбутніх норм амортизації.

ДП «МТП «Южний» оцінює строки корисного використання основних засобів не рідше, ніж на кінець кожного фінансового року та, якщо очікування відрізняються від попередніх розрахункових оцінок, зміни відображаються як зміни в облікових оцінках згідно з МСБО 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках і помилки». Ці оцінки можуть здійснити істотний вплив на балансову вартість основних засобів і на нарахування амортизації за період.

3.5 Визнання виручки

Для обов'язків до виконання, які виконуються протягом періоду, для визнання виручки за судженням управлінського персоналу використовується метод результатів (огляди результатів діяльності, завершеної до поточної дати), який застосовується методом актування.

Для обов'язків до виконання, виконуваних в певний момент часу, визнання виручки за судженням управлінського персоналу здійснюється в момент, коли покупець отримує контроль та право власності над обіцяними товарами або послугами. Обов'язки до виконання виконуються в угодах про продаж з виставленням рахунку без відкладеного постачання.

ДП «МТП «Южний» у звітному та порівняльному періоді за судженням управлінського персоналу не мало підстав для визнання активів, які могли б визнаватися у зв'язку з витратами на укладання контрактів з клієнтами.

3.6 Умовні активи і зобов'язання

Ідентифікацію і оцінку умовних активів і зобов'язань здійснено станом на 30.09.2021 року. Оцінка таких умовних активів і зобов'язань невід'ємно пов'язана із застосуванням значної частки суб'єктивного судження і оцінок результатів майбутніх подій. У звітному періоді ДП «МТП «Южний» мало умовні активи, інформація про умовні зобов'язання розкрита у прим.6.4.

3.7 Знецінення торгової дебіторської заборгованості

ДП «МТП «Южний» проводить нарахування резервів очікуваних кредитних збитків з метою покриття потенційних збитків, що виникають у разі нездатності покупця здійснити необхідні платежі.

ДП «МТП «Южний» регулярно перевіряє стан дебіторської заборгованості, передоплат, здійснених постачальникам, та інших сум до отримання на предмет оцінки кредитного ризику дебіторів. ДП «МТП «Южний» використовує своє компетентне судження для оцінки суми будь-яких очікуваних кредитних збитків у випадках, коли контрагент характеризується підвищенням кредитного ризику. Резерв під очікувані кредитні збитки створюється на основі матричного підходу, коефіцієнти ризику за факторами, що впливають на ризик невиконання зобов'язань були змінені, враховуючи зміни внесені до Облікової політики ДП «МТП «Южний» (примітки п.2.10) на виконання Постанови Кабінету міністрів України від 12.05.2021р. №458, але Постанова суперечить вимогам МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

При оцінці достатності резерву очікуваних кредитних збитків керівництво враховує стан економіки в цілому, терміни виникнення дебіторської заборгованості, досвід зі списання заборгованості, кредитоспроможність покупців і зміни умов оплати за договорами. Зміни в економіці, галузевої ситуації або фінансовому стані окремих покупців можуть спричинити коригування розміру резерву очікуваних кредитних збитків, відображеного у фінансовій звітності.

3.8 Визнання та оцінка запасів

Керівництво оцінює критерії визнання запасів на підставі аналізу мети їх утримання, знаходження їх у процесі виробництва або продажу, призначення для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг. При проведенні такого аналізу до уваги беруться наступні фактори: дата надходження запасів, орієнтовний термін використання, оборотність. ДП «МТП «Южний»

регулярно інвентаризує залишки запасів з метою виявлення неліквідних, застарілих та пошкоджених запасів і створює під них контрактивні резерви або визнає їх витратами (у випадку фізичної відсутності).

3.9 Оренда та її терміни

ДП «МТП «Южний» є орендодавцем об'єктів основних засобів. Всі договори оренди, виходячи з юридичної форми, які укладені на термін більше одного року, обліковуються за МСФЗ 16 «Оренда». При визначенні сум зобов'язань орендаря за новими або модифікованими договорами оренди необхідно застосування судження для оцінки терміну оренди. ДП «МТП «Южний» бере до уваги договори на пролонгацію, у виконанні яких має достатню впевненість, а також договори на дострокове розірвання, якими підприємство з розумною впевненістю не скористається. При розгляді таких договорів, керівництво враховує термін, що залишився корисного використання основних невіддільних поліпшень у відповідних орендованих приміщеннях, інвестиційну стратегію підприємства і релевантні інвестиційні рішення, а також тривалість часу до розглянутого договору на продовження або дострокове розірвання.

За професійним судженням керівництва датою початку оренди є дата підписання акту прийому-передачі базового активу, тобто дата, з якої орендодавець ДП «МТП «Южний» надає доступ до використання базового активу орендаром.

ДП «МТП «Южний» не є стороною угод про оренду, строк якої ще не почався.

3.10 Фінансові інструменти

ДП «МТП «Южний» є утримувачем фінансових інструментів у вигляді грошових коштів, депозитів, дебіторської і кредиторської заборгованості, що обліковуються виключно за амортизованою вартістю. По відношенню до депозитів використовуються ставки відповідно до договорів з банками. За кредиторською і дебіторською заборгованістю з періодом погашення менше 1 року застосовується нульова ставка, крім випадків, коли вплив вартості грошей у часі суттєвий.

Будь-які інші активи і зобов'язання за професійним судженням управлінського персоналу не підпадають під визнання непохідними або похідними фінансовими інструментами, у тому числі такими, що оцінюються за справедливою вартістю.

Взаємозалік фінансових активів і фінансових зобов'язань не здійснювався.

Жодний фінансовий актив ДП «МТП «Южний» не переданий у заставу чи забезпечення.

3.11 Валютні курси

При складанні фінансової звітності ДП «МТП «Южний» за 9 місяців 2021 року було використано наступні валютні курси.

	На 01.01.2021	Середній курс за 9 місяців 2021 року	На 30.09.2021
Гривня/долар США	28,4310	27,4889	26,5760
Гривня/євро	34,9389	32,9051	30,9810

3.12 Зменшення корисності активів

ДП «МТП «Южний» оцінює балансову вартість матеріальних активів на предмет наявності ознак знецінення цих активів. ДП «МТП «Южний» переглядає балансову вартість активів для визначення, чи не існують будь-які ознаки зменшення корисності. Останню оцінку наявності ознак знецінення було здійснено станом на 1 листопада 2020 року, в результаті якої ознак знецінення активів не виявлено. ДП «МТП «Южний» слідує за внутрішніми та зовнішніми індикаторами зменшення корисності матеріальних активів.

При оцінці знецінення активи, що не генерують незалежні грошові потоки, відносяться до відповідної одиниці, яка генерує грошові кошти. Наступні зміни у віднесенні активів до одиниць, що генерують грошові кошти або в термінах грошових потоків можуть вплинути на балансову вартість відповідних активів.

3.13 Судження щодо забезпечень

ДП «МТП «Южний» визнано наступні забезпечення :

- забезпечення на виплату премій
- забезпечення по судовим справам

Оцінку забезпечень здійснено на підставі суджень управлінського персоналу ДП «МТП «Южний» на основі досвіду подібних операцій. Взяті до уваги свідчення включають будь-які додаткові свідчення, отримані внаслідок подій після звітного періоду.

3.14 Ідентифікація звітних сегментів

Подання сегментної звітності ДП «МТП «Южний» не є обов'язковим згідно п.2 МСФЗ 8.

При винесенні професійного судження керівництво ДП «МТП «Южний» проаналізувало визначення звітного сегменту та критерії його визнання згідно МСФЗ 8 «Операційні сегменти» і дійшло висновку, що ДП «МТП «Южний» діє як єдиний операційний сегмент, і жодний вид та/або напрям діяльності не відповідає критеріям визнання звітним сегментом.

3.15 Застосування справедливої вартості

Управлінський персонал вважає, що у складі активів і зобов'язань ДП «МТП «Южний» відсутні об'єкти обліку, які мають оцінюватися за справедливою вартістю відповідно до вимог чинних МСФЗ, тому ця фінансова звітність ґрунтується на оцінках історичної собівартості, за виключенням застосування справедливої вартості в якості умовної доцільної собівартості основних засобів на дату переходу на МСФЗ (01.01.2018 р.).

3.16 Операції з пов'язаними сторонами

ДП «МТП «Южний» здійснює операції з пов'язаними сторонами (прим.6.2).

3.17 Судові спори

ДП «МТП «Южний» використовує судження для оцінки та визнання забезпечень і розкриття умовних зобов'язань щодо наявних судових суперечок і інших претензій, які очікують рішення шляхом мирного врегулювання, захисту інтересів в суді або державного втручання, а також інших умовних зобов'язань. Судження необхідні для оцінки ймовірності позитивного результату наявних претензій, або виникнення зобов'язання, а також оцінки можливої величини забезпечення, необхідного для остаточного врегулювання. У зв'язку з невизначеністю, властивою процедурі оцінки, фактичні витрати можуть відрізнятися від спочатку нарахованих резервів. Попередні оцінки можуть змінюватися в міру отримання нової інформації, переважно при підтримці внутрішніх фахівців або зовнішніх консультантів. Перегляд розрахункових оцінок може мати значний вплив на майбутні операційні результати.

3.18 Суттєвість

З метою визначення порогу суттєвості Підприємство обрало кількісний критерій і якісну ознаку суттєвості:

- для статей балансу – 2% суми підсумку балансу;
- для статей звіту про фінансові результати – 2% суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- для статей звіту про рух грошових коштів – 2% суми чистого рух грошових коштів від операційної діяльності;
- для статей звіту про зміни у власному капіталі – 2% розміру власного капіталу Підприємства;
- для здійснення окремих рекласифікаційних коригувань у звіті про фінансовий стан, звіті про фінансовий результат, звіті про рух грошових коштів, звіті про зміни у власному капіталі – у розмірі відповідних критеріїв суттєвості звітів фінансової звітності, як зазначено вище, до яких відносяться такі рекласифікаційні корегування;
- для розкриття окремих статей фінансової звітності у примітках – у розмірі відповідних критеріїв суттєвості звітів фінансової звітності, як зазначено вище, до яких відносяться відповідні статті.

4. Нові стандарти

Станом на 30.09.2021 р. опубліковано наступні МСФЗ, зміни до них та інтерпретації, ефективна дата яких не настала:

Стандарти та правки до них	Ефективна дата
Визначення поняття «суттєвий» у МСБО 8 відтепер застосовується у тому самому вигляді, що й у п. 7 МСБО 1 «Подання фінансової звітності»: «Суттєвий» – пропущення або викривлення статей є суттєвими, якщо вони можуть (окремо чи у сукупності) впливати на економічні рішення, які приймають користувачі на основі фінансової звітності. Суттєвість залежить від розміру та характеру пропуску чи викривлення, що оцінюються за конкретних обставин. Розмір або характер статті, або їх поєднання може бути визначальним чинником».	01.01.2020
Поправки до МСФЗ 3 надають нове визначення поняттю «Бізнес» -цілісна сукупність видів діяльності та активів, що їх можна вести та якими можна управляти з метою надання товарів або послуг клієнтам, отримання інвестиційного доходу (такого як дивіденди або проценти) або отримання іншого доходу від звичайної діяльності.	01.01.2020
Поправки до МСФЗ 9, МСФЗ 39 та МСФЗ 7 «Реформа базової відсоткової ставки» спрямовані на вирішення питань стосовно невизначеності існування деяких базових відсоткових ставок в довготривалій перспективі. Для цього поправки змінюють вимоги до порядку обліку операцій хеджування, які дозволяють підприємствам продовжувати облік таких операцій, припускаючи, що базові відсоткові ставки, що лежать в основі грошових потоків об'єктів та інструментів хеджування, не будуть змінені в результаті реформи (1 етап).	01.01.2020
Зміни щодо обліку поступок з оренди, пов'язаних з пандемією «covid-19», при застосуванні МСФЗ 16 «Оренда» передбачають можливість виникнення змін орендних платежів протягом строку оренди. Зміни можуть виникати безпосередньо внаслідок внесення змін у сам договір про оренду або опосередковано у наслідок дій уряду у відповідь на пандемію «covid-19». Але застосовуючи МСФЗ 16, суб'єкт господарювання трактує зміну в орендних платежах в однаковий спосіб незалежно від того, чим зумовлена ця зміна. Порядок обліку, встановлений МСФЗ 16 на випадок зміни орендних платежів, залежить від того, чи відповідає така зміна визначенню модифікації оренди.	01.06.2020
Поправки до МСФЗ 37 «Обтяжувальні договори – витрати на виконання договору» уточнюють, що витрати на виконання договору є витрати, які безпосередньо зв'язані з договором (додаткові витрати, інші витрати).	01.01.2022
Поправки до МСФЗ 9, МСФЗ 39, МСФЗ 7, МСФЗ 4 та МСФЗ 16 описують порядок обліку при переході з поточних базових відсоткових ставок (наприклад, ставки міжбанківського кредитування - IBORs) на альтернативні базові ставки таким чином, що немає ефекту викривлення фінансової звітності (2 етап).	01.01.2021
Поправки до МСФЗ 16 «Основні засоби: надходження до використання за призначенням» забороняють зменшення первісної вартості об'єкта основних засобів на величину, які надійшла від продажу елементів, вироблених об'єктом основних засобів в процесі його приведення до стану, необхідному для експлуатації відповідно до намірів керівництва.	01.01.2022
Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» - комісійна винагорода при проведенні «теста 10%» при припиненні визнання фінансових зобов'язань уточнює характер комісійної винагороди, яка включає лише винагороду,	01.01.2022

Стандарти та правки до них	Ефективна дата
сплачену між позикодавцем та позикоотримувачем, включаючи винагороду, сплачену або отриману від імені інших сторін.	
Поправка уточнює ілюстрований приклад №13 до МСФЗ 16 шляхом виключення прикладу обліку відшкодування, отриманого орендаром від орендадателя в якості компенсації за понесені витрати на поліпшення об'єкта оренди.	01.01.2020
Поправка до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» дозволяє дочірньому підприємству, яке здійснює перехід на МСФЗ пізніше своєї материнської компанії, виконувати оцінку накоплення ефекту курсових різниць в складі іншого сукупного доходу – на підставі такої оцінки, виконаної материнської компанії на дату її переходу на МСФЗ.	01.01.2022
Поправки до МСФЗ 1 «Класифікація зобов'язань як короткострокові чи довгострокові» уточнює, що зобов'язання класифікується як довготривале, якщо у організації є право відтермінувати врегульоване зобов'язання щонайменше на 12 місяців – дане право має існувати на дату закінчення звітного періоду. Класифікація залежить від наявності такого права та не залежить від ймовірності того, чи планує підприємство скористатися цим правом.	01.01.2023
МСФЗ 17 «Страхові контракти» установлює принципи визнання та оцінки, подання та розкриття страхових контрактів у сфері застосування Стандарту. Мета полягає в забезпеченні надання суб'єктом господарювання доречної інформації, що достовірно представляє такі контракти. Ця інформація надає користувачам фінансової звітності підстави для оцінки впливу страхових контрактів на фінансовий стан суб'єкта господарювання, його фінансові результати діяльності і грошові потоки. При застосуванні МСФЗ 17 суб'єкт господарювання розглядає свої суттєві права та обов'язки незалежно від того, чи виникають вони на підставі контракту, закону або нормативно-правового акту. Контракти можуть бути укладені в письмовій або усній формі, або в іншій формі в межах загальноприйнятої практики ведення справ. Умови контрактів включають у себе всі – явні та неявні – умови контракту, але суб'єкт господарювання не враховує умови, які не мають комерційного змісту (тобто не справляють помітного впливу на економічні параметри контракту). До неявних умов контракту належать умови, що накладаються законом чи нормативно-правовими актами. У різних юрисдикціях, галузях і суб'єктах господарювання мають місце різні практики й процеси укладання контрактів із клієнтами. Крім того, контракти можуть бути різними і в самого суб'єкта господарювання (наприклад, залежно від класу клієнта або характеру обіцяних товарів чи послуг).	01.01.2023
Концептуальні основи фінансової звітності. Широке визначення поняття "суттєвий" замінено посиланням на аналогічний термін, визначений у пункті 7 МСБО 1, та використовується в МСБО 8 відтепер із таким самим значенням. Уточнено, що нейтральність – це відсутність упереджень. У п. 20 уточнено, що не "перше", а саме "дострокове" застосування МСФЗ не є добровільною зміною в обліковій політиці. До МСБО 8 додано посилання на застосування нових положень, пов'язаних із МСФЗ 9, документом "Зміни у посиланнях на Концептуальну основу в Стандартах МСФЗ", що виданий у 2018 р., МСФЗ 14 "Відстрочені рахунки тарифного регулювання" та документом "Визначення суттєвого" (зміни до МСБО 1 та МСБО 8), виданим у жовтні 2018 р.	01.01.2020

ДП «МТП «Южний» у фінансовій звітності за період, що закінчився 30.09.2021 р., не застосувало інші достроково опубліковані МСФЗ, поправки до них та інтерпретації. Прогнозований (очікуваний) ступінь впливу опублікованих МСФЗ, поправок до них та інтерпретацій на наступні звітні періоди:

Ефект впливу суттєвий	Ефект впливу несуттєвий або відсутній	Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо ефекту потенційного впливу на фінансову звітність
	• Поправки до МСФЗ 3 «Визначення бізнесу» • Поправки до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» - дочірня організація • Поправки до МСФЗ 9, МСФЗ 39 та МСФЗ 7 «Реформа базової відсоткової ставки» • МСФЗ 17 «Страхові контракти» • Поправки до МСФЗ 37 «Обтяжувальні договори – витрати на виконання договору»	• Концептуальні основи фінансової звітності

5. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у звітності

Примітки становлять невід'ємну частину цієї фінансової звітності. Всі дані, наведені в цьому розділі Приміток, подано у тисячах гривень.

5.1 Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рядок 2000)

Дохід від реалізації за період, який закінчився 30 вересня 2021 року, був представлений таким чином:

	За рік, що закінчився 30.09.2021	Питома вага, %
Дохід від вантажувально-розвантажувальних послуг	1 455 167	86,1
Дохід від портового флоту	117 609	7,0
Дохід надання послуг із зберігання	64 810	3,8
Дохід від надання послуг з розморожування	18 217	1,1
Дохід від автопослуг	5 875	0,3
Дохід від інформаційних послуг	3 893	0,2
Дохід від продажу товарів	8 571	0,5
Дохід від інших послуг	13 186	0,8
Дохід від надання послуг з тепло-, водопостачання та відведення стічних вод	3 577	0,2
	1 690 905	100%

Визнання доходів

Підприємство отримує доходи, головним чином, від надання вантажувально-розвантажувальних послуг, послуг із буксирування та надання послуг зі зберігання. Доходи від реалізації оцінюються за справедливою вартістю компенсації отриманої або до отримання та являють собою суму дебіторської заборгованості за послуги, надані під час провадження звичайної господарської діяльності, за вирахуванням пов'язаних із реалізацією податків. Доходи від реалізації визнаються у тій мірі, в якій існує вірогідність надходження економічних вигід для Підприємства, і суму доходів від реалізації можна достовірно оцінити. Сума доходів від реалізації зменшується на суму очікуваних торгових дисконтів та інших аналогічних знижок.

Доходи від реалізації від надання послуг із буксирування та надання послуг судноремонту та інші визнаються у тому звітному періоді, в якому були надані відповідні послуги.

5.2 Собівартість реалізації (рядок 2050)

Собівартість реалізації за період, який закінчився 30 вересня 2021 року, була представлена таким чином:

	За період, що закінчився 30.09.2021
Заробітна плата та нарахування	599 869
Амортизація	147 629
Плата та використання причалів	77 729
Паливо	43 826
Витрати на газ та електроенергію	50 938
Матеріали	48 297
Запасні частини	25 574
Залізничні та транспортні послуги	59 353
Послуги з підтримки об'єктів в робочому стані	9 487
Ремонтні послуги	44 162
Собівартість товарів	5 992
Загальновиробничі витрати	27 445
Буксирні послуги	3 186
Інші витрати в собівартості	25 384
	1 168 871

5.3 Інші операційні доходи (рядок 2120)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Компенсація витрат на мобілізацію	181
Отримані штрафи та пені	817
Доходи від процентів банку і депозитів	19 626
Доходи від реалізації інших оборотних активів	280
Доходи від операційної оренди	189
Інші доходи від операційної діяльності	7 927
	29 020

5.4 Адміністративні витрати (рядок 2130)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Заробітна плата та нарахування	118 112
Витрати на податки, в т. ч. збори та держ. мито	19 935
Інші послуги, в т. ч. аудиторські послуги, послуги охорони, послуги банків, юридичні послуги, комунальні послуги	4 293
Амортизація	6 760
Витрати на газ та електроенергію	1 630
Інші матеріали	3 188
Паливо	88
Консультаційні послуги	265
Запчастини	62
Ремонтні послуги	30
Інші адміністративні витрати	8 368
	162 731

5.5 Витрати на збут (рядок 2150)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Заробітна плата та нарахування	16 484
Витрати на газ електроенергію	1 033
Інші послуги	889
Інші матеріали	584
Амортизація	1 118
	20 108

5.6 Інші операційні витрати (рядок 2180)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Створення резерву сумнівних боргів	-104
Нарахування профкому	47 414
Витрати на соціальні заходи згідно Кол.договору	62 053
Витрати на ПДВ (згідно ст.198,199 ПКУ)	7 019
Визнані штрафи, пені, неустойки	4 067
Витрати на утримання об'єктів соціальної інфраструктури	17 706
Резерв під судові справи	-795
Витрати від реалізації запасів	234
Витрати від курсової різниці	56 237
Інші витрати	4 227
	198 058

5.7 Фінансові доходи і витрати (рядки 2220)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Фінансові доходи, у т. ч.	1 156
Інші фінансові доходи	1 156

5.8 Інші доходи і витрати (рядки 2240, 2270)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Інші доходи, у т. ч	3 995
Інші доходи	3 995
Інші витрати, у т. ч.	(6 532)
Інші витрати від звичайної діяльності	(6 532)

5.9 Витрати (дохід) з податку на прибуток (рядок 2300)

	За період, що закінчився 30.09.2021
Поточний податок на прибуток	(37 055)
Витрати з податку на прибуток	(37 055)
Податок на прибуток, пов'язаний зі зменшенням відстроченого податкового зобов'язання	44 996
	(7 941)

5.10 Відстрочені податкові активи та зобов'язання

	За період, що закінчився 30.09.2021
Податок на прибуток, пов'язаний зі зменшенням відстроченого податкового зобов'язання	(7 941)
Чисті відкладені активи/зобов'язання	(56 940)

5.11 Нематеріальні активи (рядок 1000)

Нематеріальними активами Підприємства є права користування майном і авторські та суміжні права.

Підприємство має у своєму складі само створену торговельну марку, а саме: «Морський торговельний порт «Южний» зареєстровану нотаріально. Відповідно до МСФЗ зазначена торговельна марка не підлягає визнанню та обліковується позабалансом.

На 30.09.2021 року у ДП «МТП «Южний» відсутні активи:

- з обмеженням прав власності;
- закладені в якості забезпечення виконання зобов'язань;
- справедлива вартість яких суттєво відрізняється від балансової вартості.

	01.01.2021	30.09.2021
Первісна вартість	225 775	226 942
Амортизація нематеріальних активів за період	45 627	48 008
Залишкова вартість	180148	178 934

Право постійного користування земельною ділянкою в фінансовій звітності станом на 30.09.2021 р. визнано нематеріальним активом та оцінено за собівартістю, що складається з витрат на оформлення правовстановлюючих документів

5.12 Незавершені капітальні інвестиції (рядок 1005)

	На 01.01.2021	На 30.09.2021
Незавершені капітальні інвестиції у створення:		
Капітальне будівництво	39 989	45 995
Придбання (виготовлення) основних засобів	75 567	24 710
Придбання (виготовлення) необоротних активів		
Придбання (створення) нематеріальних активів	0	0
Всього вартість незавершених капітальних інвестицій	115 556	707 05

5.13 Основні засоби (рядок 1010)

Основні засоби закріплені за ДП «МТП «Южний» на праві господарського відання.

Основними засобами Підприємства є рухомі та нерухомі об'єкти, що забезпечують функціонування морського порту, у тому числі буксири та інші судна портового флоту, засоби навігаційного обладнання та інші об'єкти навігаційно-гідрографічного забезпечення морських шляхів, системи управління рухом суден, інформаційні системи, перевантажувальне обладнання, залізничні та автомобільні під'їзні шляхи, лінії зв'язку, засоби тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інші засоби, обладнання, інженерні комунікації, розташовані в межах території та акваторії морського порту і призначені для забезпечення безпеки мореплавства, надання послуг, забезпечення державного нагляду (контролю) в морському порту.

На 30.09.2021 року у ДП «МТП «Южний» відсутні основні засоби:

- з обмеженням прав власності;
- закладені в якості забезпечення виконання зобов'язань;
- які тимчасово простоюють;

- активне використання яких припинено і які не класифікуються як утримувані для продажу відповідно до МСФЗ 5;
- справедлива вартість яких суттєво відрізняється від балансової вартості.

Основні засоби

	Права користування (оренда землі)	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар	Компоненти ОЗ	Всього основні засоби
на 01.01.2021 р.	0	985 550	789 967	879 833	66 427	98 549	2 820 327
Надходження	0	2 328	7 859	70 185	2 402	8 146	90 920
Вибуття	0	1 409	8 311	0	266	0	9 987
Перекласифікація (вибуло)	0	0	0	0	0	0	0
Перекласифікація (введено)	0	0	0	0	0	0	0
на 30.09.2021 р.	0	986 469	789 515	950 018	68 563	106 695	2 901 260
Накопичена амортизація							1 091 687
Залишкова вартість							1 809 573

На підставі протоколу Технічної ради № 1 від 28.01.2021 та наказу в.о. директора від 29.01.2021 р. № 99 « Про збільшення строків експлуатації основних засобів та нематеріальних активів» були переглянуті строки корисної експлуатації основних засобів та нематеріальних активів (вони були збільшені), в результаті чого, з 01.01.2021р. амортизаційні витрати підприємства зменшилися.

З метою забезпечення ефективного використання державного майна та на виконання наказу Міністерства інфраструктури України від 02.10.2020 р. № 602 « Про безоплатну передачу майна державного підприємства «Маріупольський морський торговельний порт», ДП «МТП «Южний» прийняло на баланс державне майно. В результаті чого, у березні 2021р. на балансі підприємства з'являється новий об'єкт основних засобів « Катер службово-роз'їзний «Арго», який входить до групи « Транспортні засоби ».

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 240-р «Про передачу нерухомого та окремого індивідуально визначеного майна до сфери управління Служби безпеки», ДП «МТП «Южний» передало на баланс Служби безпеки України відповідне майно. В результаті чого, у червні 2021р. з балансу підприємства списується необоротні активи, а саме:

- об'єкти основних засобів (група « Будівлі та споруди » - первісною вартістю 116 тис. грн, «Машини та обладнання» - первісною вартістю 8 135 тис. грн);
- інвестиційна нерухомість - первісною вартістю 2 627 тис. грн.

У другому кварталі 2021р. відбулась модернізація основних засобів об'єктів групи «Будівлі та споруди». ДП «МТП «Южний» скористалось п.70 МСБО16, а саме - «Якщо суб'єкт господарювання не може визначити балансову вартість заміненої частини, він може використати витрати на заміну як свідчення того, якою була собівартість заміненої частини під час її придбання /будівництва». Тобто, модернізація відобразилась в обліку, як часткова ліквідація об'єктів групи «Будівлі та споруди» первісною вартістю 660 тис. грн. з одночасним вводом в експлуатацію компонентів первісною вартістю 660 тис. грн.

У третьому кварталі 2021р. відбулась модернізація основних засобів об'єктів групи «Будівлі та споруди». ДП «МТП «Южний» скористалось п.70 МСБО16, а саме - «Якщо суб'єкт господарювання не

може визначити балансову вартість заміненої частини, він може використати витрати на заміну як свідчення того, якою була собівартість заміненої частини під час її придбання /будівництва». Тобто, модернізація відобразилась в обліку, як часткова ліквідація об'єктів групи «Будівлі та споруди» первісною вартістю 633 тис. грн. з одночасним вводом в експлуатацію компонентів первісною вартістю 633 тис. грн.

5.14 Запаси (рядок 1100)

	01.01.2021	30.09.2021
Виробничі запаси	337 386	298 336
Товари	3 528	2 505
Всього запаси за балансовою вартістю за вирахуванням резерву під неліквідні запаси	340 914	300 886
Довідково:		
Резерв знецінення вартості сировини і матеріалів	870	727

5.15 Торгова та інша дебіторська заборгованість (рядки 1125-1155)

	01.01.2021	30.09.2021
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	172 940	229 523
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	2 045	2 334
Інша дебіторська заборгованість	25 174	41 231
Валова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості	200 159	273 088
Резерв очікуваних кредитних збитків торгової дебіторської заборгованості	5 064	5 022
Резерв очікуваних кредитних збитків іншої дебіторської заборгованості	21 169	34 264
Балансова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості	173 926	233 802
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	25 173	6 575
Резерв під знецінення виданих авансів	14 831	1 674
Балансова вартість дебіторської заборгованості	184 268	238 703

Для контрагентів Підприємства не застосовуються кредитні ліміти. Середній кредитний період, встановлений для контрагентів Підприємства, має не перевищувати 30 днів. На торгову та іншу дебіторську заборгованість відсотки не нараховуються. Підприємство не вимагає формування забезпечення щодо торгової дебіторської заборгованості.

5.16 Гроші та їх еквіваленти (рядок 1165)

	01.01.2021	30.09.2021
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 164 184	1 177 699
• Рахунки в банках	1 163 927	1 177 661
• Готівка	257	38
• Витрати майбутніх періодів	88	78

Грошові кошти на депозитних рахунках в банках представлені деномінованими у гривнях депозитами, представленими, головним чином, короткостроковими депозитами із початковим терміном погашення до шести місяців, розміщеними в українських банках високого рівня надійності.

5.17 Інші оборотні активи (рядок 1190)

	01.01.2021	30.09.2021
Інші оборотні активи	35 039	15 711
Всього Інші оборотні активи	35 039	15 711

5.18 Власний капітал (рядки 1400-1435)

Підприємство повністю знаходиться у власності держави. Статутний капітал ДП «МТП «Южний» сформовано шляхом передачі уповноваженим органом управління нерухомого майна, коштів, цінних паперів, іншого майна та майнових прав.

Із дати реєстрації ДП «МТП «Южний» до 30 вересня 2021 року статутний капітал Підприємства становив 415 600 тис. гривень. Додатковий оплачений капітал являє собою вартість основних засобів та інших активів, переданих урядом України безоплатно у власність Підприємства.

За результатами 9 місяців 2021 року Підприємством розраховано частину чистого прибутку (доходу), що сплачується до державного бюджету згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 349 від 05.05.2020 р. у розмірі 80 відсотків від чистого фінансового результату, що становить **105 377 тис. грн.**

Загальна сума додаткового капіталу на 30.09.2021 року становить 1 898 467 тис.грн., яка складається з безоплатно отриманих основних засобів, фонду розвитку виробництва. Нерозподілений прибуток становив 1 110 115 тис. грн.

5.19 Довгострокові забезпечення (рядок 1520)

	Залишок на початок 01.01.2021	Залишок на кінець 30.09.2021
Забезпечення на виплату відпусток персоналу	7 151	1 355
Забезпечення на виплату винагороди за підсумком роботи за рік	67 820	44 925
Забезпечення по судовим справам	2 885	1 138
Всього довгострокові забезпечення	77 856	47 418

5.20 Торгова та Інша кредиторська заборгованість (рядки 1610-1690)

	01.01.2021	30.09.2021
Торгова кредиторська заборгованість	233 001	63 173
Кредиторська заборгованість по виплатам персоналу та відповідним нарахуванням	47 031 12 261	37 324 10 128
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	31 428	129 493
у тому числі з податку на прибуток	298	19 447
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	142	273
Інші поточні зобов'язання	31 854	31 892
	355 717	272 283

Прострочена кредиторська заборгованість відсутня.

В періоді, що завершився 30.09.2021 року ДП «МТП «Южний» не визнавало дохід від списання суттєвої кредиторської заборгованості.

5.21 Негрошові операції

За 9 місяців, що завершився 30.09.2021 року ДП «МТП «Южний» не здійснювало негрошові операції у вигляді взаємозаліків.

6. Розкриття іншої інформації

6.1 Цілі, політика та процеси управління капіталом

Капітал виступає головною економічною базою створення і розвитку ДП «МТП «Южний» та забезпечує задоволення інтересів держави. Основною метою ДП «МТП «Южний» щодо управління капіталом є забезпечення стабільної кредитоспроможності та адекватного рівня капіталу для ведення господарської діяльності і максимізації прибутку, забезпечення здатності підприємства продовжувати безперервну діяльність.

За період, що закінчився 30.09.2021р., не було внесено змін до цілей, політик і процедур управління капіталом.

Цільовими показниками управління капіталом ДП «МТП «Южний» є його позитивне значення та отримання прибутку.

	30.09.2021 р.
Власний капітал, тис. грн.	3 424 182
Чистий прибуток / (збиток), тис. грн.	131 721

6.2 Розкриття операцій з пов'язаними сторонами

В даній фінансовій звітності зв'язаними вважають сторони, одна з яких має можливість контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових та операційних рішень іншою стороною, як це визначено в МСБО 24 "Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін".

ДП «МТП «Южний» є суб'єктом господарювання та знаходиться у власності держави. Майно ДП «МТП «Южний», що перебуває у державній власності, закріплене на праві господарського відання.

Держава має значний вплив на діяльність ДП «МТП «Южний». Уряд України здійснює управління ДП «МТП «Южний» через уповноважений орган управління - Міністерство інфраструктури України. В свою чергу, Міністерство інфраструктури України є представником власника і виконує його функції з управління в інших державних підприємствах.

ДП «МТП «Южний» здійснює свої щоденні операції з рядом підприємств, які контролюються або спільно контролюються Міністерством інфраструктури України.

Пов'язаними сторонами ДП «МТП «Южний» є:

- Міністерство інфраструктури України та підприємства, установи, організації, які входять до сфери управління Міністерства;

- провідний персонал, обсяг виплат за 9 місяців 2021 року становив 11 209 тис.грн.

ДП «МТП «Южний» скористалося виключенням, передбаченим п. 25 МСБО 24 "Розкриття інформації про зв'язані сторони", щодо звільнення від вимог до розкриття інформації стосовно операцій зі зв'язаними сторонами та залишків заборгованості, з суб'єктами господарювання, що є зв'язаними сторонами, оскільки Міністерство інфраструктури України є органом управління зазначених вище суб'єктів господарювання.

6.3 Персонал та оплата праці

	Облікова чисельність штатних працівників станом на 30.09.2021 осіб	Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн.	Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн.
Керівники	280	281	107 535	42 521
Професіонали	261	242	62 114	28 519
Фахівці	335	322	79 126	27 304
Технічні службовці	90	90	16 857	20 811
Інші працівники	1 869	1 836	433 620	26 242
Всього	2 835	2 771	699 252	28 038

Ключовий управлінський персонал протягом 9 місяців 2021 року складався з 10 (десяти) осіб, в т.ч. в.о. директора ДП «МТП «Южний». За 9 місяців 2021 року компенсація ключового управлінського персоналу в розмірі 11 209 тис. грн включена до адміністративних витрат.

Державний пенсійний план, учасником якого є ДП «МТП «Южний», є пенсійним планом з встановленими внесками. Внески до державного пенсійного плану сплачуються у складі єдиного соціального внеску.

6.4 Умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання

В періоді, що завершився 30.09.2021 року, ДП «МТП «Южний» не мало умовних активів.

ДП «МТП «Южний» є відповідачем за судовими справами із загальною претензійною сумою 3 095 тис. грн., за якими було створено забезпечення майбутніх видатків у сумі 1 138 тис.грн.

6.5 Ризики

Для діяльності ДП «МТП «Южний» характерна низка фінансових ризиків: ринковий ризик (у тому числі валютний ризик та ризик відсоткових ставок), кредитний ризик та ризик ліквідності.

Політика ДП «МТП «Южний» в області ризик-менеджменту розроблена з метою виявлення і аналізу ризиків, з якими стикається підприємство, встановлення відповідних лімітів та контролів, моніторингу ризиків і відповідності встановленим лімітам. Політики і системи в області ризик-менеджменту регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов та діяльності підприємства. ДП «МТП «Южний» схильне до ринкового ризику, кредитного ризику й ризику ліквідності. Керівництво ДП «МТП «Южний» контролює процес управління цими ризиками.

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків коливатиметься внаслідок змін ринкових цін. Ринкові ціни включають в себе чотири типи ризику: ризик зміни процентної ставки, валютний ризик, ризик зміни цін на товари й інші цінові ризики.

ДП «МТП «Южний» здійснює свою операційну діяльність на території України і його залежність від валютного ризику визначається, головним чином, портовими зборами та спеціалізованими послугами, що надаються в морському порту за регульованими державними тарифами, що можуть підпадати під вплив змін в коливаннях валютних курсів. ДП «МТП «Южний» не уклало спеціальних контрактів з метою хеджування валютних ризиків, у зв'язку з несуттєвим ефектом впливу на операційну і фінансову діяльність.

ДП «МТП «Южний» зазвичай не має істотних активів, за якими нараховуються відсотки, і його доходи та рух грошових коштів від операційної діяльності в основному не залежить від змін ринкових

відсоткових ставок. Депозити за фіксованими ставками створюють для ДП «МТП «Южний» ризик зміни справедливої вартості відсоткових ставок.

Валютний ризик, ризик зміни відсоткових ставок, ризик зміни цін на товари й інші цінові ризики керівництво ДП «МТП «Южний» вважає такими, що не створюють реальних загроз і не здатні суттєво вплинути на показники фінансового стану та результатів діяльності.

Кредитний ризик

Кредитний ризик - це ризик того, що ДП «МТП «Южний» понесе фінансові збитки, оскільки контрагенти не виконають повністю або частково свої зобов'язання перед Підприємством вчасно, що призведе до фінансових збитків у Підприємства. Кредитний ризик пов'язаний з грошовими коштами та їх еквівалентами, коштами на депозитних рахунках у банках, авансами сплаченими, а також торговою й іншою дебіторською заборгованістю.

Найвищого кредитного ризику ДП «МТП «Южний» зазнає по дебіторській заборгованості. Вказаний ризик періодично оцінюється і приймається до уваги при нарахуванні резерву під очікувані кредитні збитки. Існує заборгованість, що виникла від операцій з зв'язаними сторонами, по яким також нараховується резерв під очікувані кредитні збитки. Процес погашення заборгованості бюджетними підприємствами та підприємствами державного та комунального сектору економіки може залежати від впливу державних органів та інших соціально-економічних факторів. Не зважаючи на це, керівництво вважає, що у ДП «МТП «Южний» отримає у майбутньому грошові кошти у погашення дебіторської заборгованості.

Кредитний ризик щодо торгової дебіторської заборгованості є незначним, оскільки умовами контрактів з клієнтами у більшості угод передбачена попередня оплата.

Концентрація кредитного ризику:

За період, що закінчився
30.09.2021 р.

Сума заборгованості, яка припадає на дебіторів, чия заборгованість складає більш 10% від загальної її суми, у т.ч.

- Доходи за продукцію, товари, роботи, послуги, тис.грн.

- Контрагент 1

1 635 621

З метою зменшення кредитного ризику ДП «МТП «Южний» веде діяльність з кредитоспроможними і надійними контрагентами, мінімізує авансові платежі, видані постачальникам.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що ДП «МТП «Южний» зіткнеться з труднощами при виконанні своїх фінансових зобов'язань по мірі їх виникнення. Підприємство управляє ризиком ліквідності за рахунок дотримання фінансової дисципліни згідно із фінансовим планом, який затверджується на щорічній основі. Основним джерелом фінансування для Підприємства є надходження від операційної діяльності.

Фінансові інструменти ДП «МТП «Южний», на які потенційно може впливати ризик ліквідності, включають, в основному, кредиторську заборгованість. ДП «МТП «Южний» проводить постійний моніторинг та контроль грошових коштів, здійснює аналіз терміновості заборгованості і планує свою ліквідність у залежності від очікуваного терміну виконання зобов'язань.

Політика Підприємства з управління фінансовими ризиками передбачає погашення кредиторської заборгованості у визначені постачальником строки. На разі у Підприємства відсутня прострочена кредиторська заборгованість з терміном погашення більше 12 місяців.

ДП «МТП «Южний» управляє ризиком ліквідності з метою забезпечення доступності коштів в будь-який момент, коли настає термін погашення зобов'язань, за допомогою постійного моніторингу прогнозних і фактичних грошових потоків і зіставлення графіків погашення фінансових активів та зобов'язань.

ДП «МТП «Южний» затвердило та здійснює політику управління фінансовими ризиками у тому числі через систему бюджетування, аналізу грошових потоків та моніторингу платіжного календарю з метою своєчасного погашення кредиторської заборгованості і забезпечення достатності грошових коштів для розрахунків.

6.6 Події після дати балансу

В періоді, що завершився 30.09.2021 року, у господарській діяльності ДП «МТП «Южний» не відбувалося коригуючих подій після звітної дати.

Керівник

Головний бухгалтер

Олександр ОЛІЙНИК

Інна ЛІНКЕР